OLA HANSSON

FRU ESTER BRUCE

ROMAN ------------- KRISTIANIA**H. ASCHEHOUG & CO.s FORLAG** HOVEDKOMMISSIONÆR FOR DANMARK: H. HAGERUP 1893

Udkommer samtidig paa tysk i «Nord u. Süd» og som bog hos »Schlesische buchdruckerei, kunst- u. verlags-anstalt, vormals S. Schottländer» i Breslau.

DET MALLINGSKE BOGTRYKKERI

Förord till den elektroniska utgåvan

Detta är originalupplagan som utkom i Kristiania 1893 och samtidigt i tysk översättning. På svenska utkom verket först 1900.

Boken har scannats av Nasjonalbiblioteket i Oslo. Den anpassades och OCR-tolkades för Projekt Runeberg i mars 2014 av Bert H.

Ved middagstiden en dag i begyndelsen af juni sad disponenten ved sukkerbruget i Skillinge, Bunth, og hans frue på verandaen i deres hjem. Det var første gang iår, de havde kunnet lade kaffeen serveres ude. Sommeren var kommet med én gang; det var næsten varmere herude, nu når solen havde taget magten, end inde i værelserne, hvor noget af vårens klamme fugtighed endnu sad igjen i luften og møbelbetrækket. Og det var så mørkt derinde; når man trådte ud gjennem verandadøren, blev man næsten blændet af solskinnet.

Bunth halvt lå på en grøn lænestol, stangede sine tænder og var fordybet i en avis. Nu og da beholdt han tandstikken mellem læberne og lod fingrene stryge langsmed den myge jægerkrave, hvoraf en sterk hals steg op, eller også glide gjennem det

i — Fru Ester Bruce,glatte askefarvede hår, som, skilt på den ene side, på den anden var kjæmmet bagover. Fremom begge ørerne vokste det nedover et lidet stykke i etpar tætklippede bakkenbarter, der ikke merkbart stak af fra ansigtsteinten, som havde en frisk farve, men var af det slags, der ikke lader sig brune synderlig af veir og vind og sol. De små sirlige mousta-scher derimod, påfaldende små og sirlige ved sin kontrast til den kraftige skikkelse, stak sterkt af: de var gule, hvidagtig gule.

Fruen halvt lå i en lignende stol på den anden side af det dækkede kaffebord. Hun lå med hovedet helt tilbage mod rygstødet og lod armene hænge slapt ned på begge sider af stolen. Hun havde hverken håndarbeide eller nogenting andet; hun bare lå og blinkede søvnig med lialvlukkede øine hen for sig. Verandaen var omvokset af humle og forsynet med tag; den ene halvdel lå i solskin, den anden halvdel i skygge, hvor alene nogle blege strimer af dæmpet lys slap ind gjennem det tætte bladnet. Nedenfor trappen lå den grusede havegang og glødede i solen; midt ude på den store runde græs-plæn stod en solviser og blinkede; længer nede i haven lyste smørgule og vinrøde tulipaner grelt i solskinnet. Derpå kom hækken, lig en mørkegrøn, tæt, snorret mur med en grøn- og hvid-malet grind i midten; bagenfor igjen den gule støvede landevei og en vid landskabsvue under en

hededirrende sommer-himine!. I baggrunden tilhøire bygden, i hvis midte kirkens hvidkalkede tårn med det røde teglstenstag hævede sig op af en klynge almetræer; i baggrunden tilvenstre en bygdevei med lavstammede yppige pile-træer. Og imellem begge, midt fremfor verandaen, i samme retning som solviseren, et sletteparti med korn, der allerede begyndte at bølge, med enlige gårde, hver med sit skovholt og med pilgjærder omkring ejendommene — et sletteparti, som langt borte, der man intet mer kunde skimte, mundede ud i den egentlige store sydskånske slette, som selv strakte sig lige ned til det store hav, til Østersjøen, som man fra disponentens veranda tilogmed kunde se blinke i måneskinnet om sommernatten . . .

Fru Emili Bunth strakte sig langsomt og løftede armene, men kun for i næste øieblik atter at synke sammen. Armene faldt som to livløse gjen-stande tilbage i sin forrige stilling.

«Ah,» trak hun veiret dybt og lukkede øinene.

Bunth var optaget af sin avis. Åndsfraværende mumlede han noget, der indeholdt så omtrent et ligegyldigt spørgsmål, som neppe engang vidste sin egen grund og allermindst af alt ventede svar, stangede sine tænder og vendte sin avis. Fru Emili svarede heller ikke noget; hun blev liggende ubevægelig og slap, med lukkede øine. Nede fra haven trængte der en eneste uopløselig søvndyssende summen op til dem, samspillet af sommerdagens tusen lyd. Afog til kom en hveps hvæsende ind i verandaåbningen, stod en stund ubevægelig, kredsede langsomt omkring, satte sig på en eller anden gjenstand, kredsede igjen, hvilede så, og stak med engang som en pil ud i solen.

Pludselig frembragte fru Emilis læber en lyd, som var hun træt af noget; hun sukkede igjen, løftede begge arme, lagde dem under nakken, og blev liggende sådan, seende ret frem for sig i det soltindrende landskab, med vidtåbent tanke løst stirrende øine og resigneret-beslutsomt sammen knebne læber.

1 det samme dukkede der en mand i grå sommerdragt, med en stor sort mappe under armen, frem om hækken, ude på veien. Han så opimod huset; da han opdagede parret på verandaen, stansede han, lidt ubestemt, udenfor grinden, blev rolig stående, ligesom afventende og sagde ingenting.

«Der er herredshøvdingen,» sagde fru Emili ligegyldig, uden med en bevægelse at forråde, at hun havde seet ham.

«Goddag,» hilste idetsamme manden nede ved havegrinden ganske stilfærdig; — han gjorde ikke mine til hverken at ville stige ind eller til at fortsætte sin vei.

Bunth havde med en livlig bevægelse kastet avisen fra sig hen på bænken, hvorfra den gled ned på gulvet. Han sprang op, rystede på sig,stak begge hænder i bukselommerne og plantede sine ben midt i verandaåbningen.

«A, det var hyggeligt,» råbte han. «Kommer du ikke opom, Lars!»

Manden ved grinden mumlede noget til svar, som man ikke kunde høre, og blev stående.

s Nå, kom nu,» drev disponenten på med humo-ristisk-utålmodig stemme, som om han kjendte sin mand og vidste, at det var nødvendigt at nøde. «Du har det vel ikke travlere end jeg!»

Den fremmede åbnede betænksomt grinden og kom langsomt opover havegangen. Bunth svingede sig elastisk oin på hælen og plirede med sine små grå overgivne øine hen mod sin hustru.

«Han skal da også overveie alt,» sagde han sagte, med en vuggende bevægelse af overkroppen, der var ham egen, og fniste godmodig-overlegent. «Det er med ham, som med koen, der står tjoret til landeveisgrøften: når en vogn kommer kjørende, ved den aldrig, enten den skal gå frem eller tilbage, tilhøire eller tilvenstre, og den sætter sig altid i bevægelse netop på et sådant tidspunkt og i en sådan retning, at man kan give sig pokker ivold på, at den står akkurat midt på veien, netop i det oieblik, da ens vogn skal forbi.»

Den humoristiske sammenligning opnåede at fremkalde et smil på fru Emilis ansigt; men for resten blev hun liggende stille i sin stol og fulgte med etmat interesseret øie den fremmedes langsomme vandring opigjennem haven. Det var efter udseendet at dømme en ganske ung mand med et temmelig spinkelt bygget legeme og et

solbrændt ansigt, lyse gråbiå øine og gule moustascher. Hans ydre røbede en næsten lidt pedantisk eleganse. Den gråspraglede sommerdragt og hatten, der var holdt i en lys skjær mellemtone af gult, var af nyeste snit. Han havde gulgrå handsker og på fødderne sommersko af gult læder, og i halstørklædet sad som brystnål en rund filigransspænde, en sådan som de skånske bondekoner før brugte i nationaldragten. I knaphullet på det tilbageslåede frakkeopslag lyste en tulipan, hvid med l'ødspraglet bund. Han rakte husets frue hånden med en utvungen fortrolighed, som forrådte, at her gik han ud og ind; og hun rakte ham sin uden at umage sig op af den liggende stilling. Derpå lagde han mappen fra sig på en bænk, satte sig i en stol ligeoverfor fruen, med ryggen mod haven, tog hatten af og stillede den på bordet. Panden var aldeles hvid og stak skarpt af mod det solbrændte ansigt, ligesom også nedentil en skarptegnet rand løb rundt omkring halsen; den lå høi og bred, ligesom indrammet i det blonde bløde hår, der var kjæmmet fremover og kort afskåret.

«Du kommer fra stationen?» spurgte Bunth, som var bleven stående ved indgangen til stuen.

Den nykomne sad og trak omsorgsfuldt hånd-skerne af sig, først af den ene hånd, den ene finger efter den anden, så den anden hånd på samme måde.

«Ja,» svarede han og kastede begge handsker ned i hatten. «Jeg holdt skiftesamling på hotellet,» lagde han til, drog op et gult batistes lommetørklæde, slikkede med tungespidsen langs de tørre læber, strøg med lommetørklædesnippen under moustascherne samt over panden.

«Vil du ha’ noget?» spurgte Bunth og stillede sig foran sin ven.

«Ak ja ja,» udbrød fru Emil! og vilde reise sig.

«Nei nei.» — Bunth vendte sig ivrig om og trykkede hende raskt tilbage, «bliv du siddende. Jeg skal sørge for det. — Hvad skal jeg give dig?» spurgte han på ny vendt mod den fremmede.

Denne sad eftertænksom.

«Ja—a,» kom det tøvende. «Jeg ved ikke. Hvad synes dit?»

Bunth vuggede med overkroppen, som han plei-ede, og fniste stilfærdig.

«Herre Gud, jeg kan vei ikke vide, hvad du vil ha’. Konjak og selters?»

«Ja lad gå, konjak og selters!»

Bunth svingede sig på hælen og drev forbi sin frue med et humoristisk glimt i ømene.

«Tak skal du ha, Emil,» sagde hun, men idet-samme holdt hun inde og råbte forksrækket: «Menherregud, Lars, du har kanske, når alt kommer til alt, ikke fået nogen middag!»

Hun havde strakt ud armen efter sin mand, som bråstansede.

«Jo, jo,» svarede herredshøvdingen. «Jeg spiste på hotellet. Det varede så længe med mødet. Beaf, en skrækkelig beaf; — en lædersåle, som svømmede i fedt! Det er en uskik, at sådanne folk skal få lov at holde hotel!».

Han talte med en indignation, som var ægte, og skar ansigt, som om smagen atter kom tilbage i munden ved erindringen. Bunth pustede og små-fniste gjentagne gange, hvad der hos ham betød latter, og forsvandt ind i huset.

Fru Emili lo høilydt, og herredshøvdingen skulde netop til videre at udvikle det taknemlige tema, da hun med et pludseligt ryk reiste sig i stolen og, med hænderne — hvide ringbesatte hænder med lidt røde knoger — i skjødet, så interesseret, næsten spændt, ud mod haven. Det var et ulasteligt ansigt med regelmæssige linjer og fine farver, et vakkert ansigt; men det manglede individualitet, mindede om en modejournalmodel. Mørkeblå øine, ret tynd næse, liden mund, panden høi og rund og det blanke mørkebrune hår jævnet og glatkjæmmet over denne.

Med en gang smilte og nikkede hun ned imod haven.

»Goddag,» hørtes i det samme en mandsstemmebag herredshøvdingen. Denne så spørgende på fru Emili, men

han vendte sig ikke, og hun syntes altfor optaget til at lægge mærke til hans stumme spørgsmål.

«Vil De ikke stige ind, herr pastor,» råbte hun i en venlig tone.

«Mange tak,» svaredes der, «kan jeg komme denne vei?»

«Ja naturligvis. Vær så god!»

Og fru Emili reiste sig og gik ned verandatrappen.

Herredshøvdingen dreiede på hovedet og så en sortklædt ung mand træde ind gjennem grinden. Fru Emili gik hastig og resolut imod ham, — en udadlelig figur, med brede skuldre og smal midje, kroppen stærk og fyldig, halsen en smule mager og hovedet påfaldende lidet i forhold til kroppen. Hendes holdning var stiv, hænderne holdt hun over hinanden fortil, hovedet bar hun høit. Hun rakte den fremmede hånden; han havde taget hatten af og bukkede gjentagne gange med et underlig stivt kniks og med en mærkværdig hurtighed, omtrent som når man åbner og slår igjen et knivsblad. De udvekslede nogle ord, som man ikke kunde opfatte fra verandaen; den fremmede sagde noget om «at se på haven» og de dreiede ind på en sidegang.

En pige kom ud med et bræt på armen og Bunth efter hende i døren.«Hvor er Emili?» råbte han forundret.

Herredshøvdingen pegte med en stum hoved-bøining ned i haven.

«Der kom fremmede. Den nye præst, såvidt jeg kan forstå. Se selv: der går de!»

Disponenten bøiede sig frem over vennens skulder: bag en høi ligusterhæk kunde man se hovederne af det spadserende par, der gik samtalende i ro og mag frem igjennem havegangen.

«Ja, det er Efraim Hanner. Skål! Kjender du ham ikke?»

Herredshøvdingen rystede paa hovedet.

«Kjender du ikke Efraim! Ja jeg mener ikke herfra, for han er jo først kommet hertil for et par dage siden. Men fra Lundstiden? Husker du ikke Efraim. Mærkeligt! Ja for du skulde jo kjende ham. Han var jo i samme kvartet som jeg. Du

må sikkeriig have været sammen med ham!»

«Kan nok være muligt. Husker det ialtfald slet ikke. Nå — kanske alligevel noget som en dunkel erindring; ialtfald usikkert. Hvem er det?»

Bunth fniste godmodig-småsladrende, som hans vane var, og hans øine spillede rundt.

«Det var en friskfyr. Ja d. v. s. for meget længe siden. Allerede som student blev han gudelig, og nu er han ikke til at holde ud. Nei, hans glansperiode faldt egentlig ind under hans gymnasietid. Vel levede den gamle Adam i ham senereogsaa, — og jeg giver mig fan paa, at lian gjør det endnu —; men han blev udstafferet i sæk og aske. Naa — mens han var skoiegut, tog ialfald hans skrøbelige kjød magten fra den villige ånd, og snart var pokker løs for Efraim: han måtte bytte skolen i Lund med skolen i Malmø. Som student søgte han ved flittigen at pugge at råde bugt med vilddyret. Han drev ogsaa slig paa, at det knagede i hans hjerne, som af naturen ikke var altfor vel smurt. Han snusede for at holde hovedet klart om nætterne, — andre radikalkure at fortie. Men han syndede alligevel gladelig videre, i smug; og han måtte det simpelthen også; ellers vilde det gået fan ivold med ham, saa meget er sikkert. Jeg har aldrig i mit liv» — Bunth sænkede stemmen, og øinene blinkede ondskabsfuldt-humoristisk — «kjendt

nogen, der var så............så............ja, hvad

skal jeg sige —»

Bunth bøiede sig hen til vennen, satte munden ind til hans øre og sagde med eftertrykkelig betoning på hver stavelse:

«Kronhingstenb

Hans tilhører havde sænket blikket. Han kunde ikke lade være at le, men latteren klang en smule forlegen, som om spøgen forekom ham lidt for drøi.

Bunth derimod storprustede, saa komiske som han øiensynlig fandt de gamle historier, vuggedebid og did med overkroppen, fyldte glassene, skålede og drak ud.

Straks derefter blev præsten og fru Emili synlige nedenfor verandaen. Bunth sprang op.

«Goddag, Efraim! Kjender du ikke Åkesson? Lars Åkesson, jurist, perioik.»

Den nyankomne steg værdig op ad trappen med batten i hånden og stillede sig foran herredshøvdingen, der havde reist sig. Han havde denne eiendommelige holdning, hvorpå man straks gjen-kjender en herrens tjener, aldeles som skrædderen har sit eiendommelige ydre og skomageren sit. Han holdt hovedet en liden smule paa skjæve, som om han altid var rede til at læse syndsbekjendelsen. Forøvrigt en undersætsig skikkelse, noget hjulbent, massiv, men ikke af kjød, thi han var snarere mager, men af benbygning; — han gav indtryk af at bestå bare af knogler. Hænderne store og hårde, halsen senet. Smale læber, næsen fintformet, men noget bred og nedentil opadbøiet, så at næseborene stod åbne. De vandblå øine, der syntes særdeles gjennemtrængende, fordi han altid holdt hovedet fremoverbøiet, havde i almindelighed et koldt, klart, hårdt udtryk, der stod i overensstemmelse med hele ansigtets præg — præget af en viljekraft, hvortil der stadig var stillet store krav, og som derfor altid måtte holde sig vågen — men de kunde med én gang få en underlig brændende glød.«Ja,» svarede han, — stemmen var lydelig og udtalen grammatikalsk —, «om jeg ikke tager feil, er vi til og med dusbrødre.»

Han så samtidig med et gjennemtrængende smil på herredshøvdingen.

«Jeg beder virkelig om undskyldning,» svarede denne, ganske brydd, med en nervøs og forlegen bevægelse, «jeg kan ikke erindre, ... det vil sige,

jeg tror nok, jeg kan mindes............»

s Et glas konjak, pastor?» afbrød Bunth, og begge de andre herrer vekslede håndtryk.

«Jeg skal straks skaffe et glas,» skyndte værtinden sig at bemærke og gik ind i huset. Hun kom straks tilbage og gik atter ind.

De tre studiekamerater blev alene med konjakken og cigarerne. Bunth, der altid var vært con amore, lod snart også bringe punsch; man berettede hverandre om fælles kamerater og disses forskjellige skjæbne i livet, hvorledes en var kommet sig op og en anden forkommet; der blev stemning, og tiden gik.

11.

De havde vel siddet en halvtime eller så, da der hørtes hestetrampen og høirøstet samtale borte paa veien til bygden. Snart dukkede tre hestehovederfrem over hækken og efter hestehovederne overdelen af tre menneskelige skikkelser: nærmest en mand, liden som en gut, i midten en dame og på hendes anden side en svær herre.

«Der har vi trippelalliansen,» fniste Bunth.

Da de tre ridende var kommet frem til grinden, gjorde den lille militær honnør med ridepisken, råbte et gjennemtrængende «Godaften, mine herrer- , vendte hesten og stansede. I næste øieblik havde også de to andre udført samme manøvre. De sad alle tre i ubevægelig positur på de tre heste, der stod side om side med mulerne ind over grinden.

Disponenten stod skrævende i verandaåbningen.

.«Vil ikke selskabet træde et øieblik indenfor?» råbte han.

De tre så på hinanden og syntes at rådslå. Derpaa vendte den høie sin hest og satte sig i bevægelse, damen og den lille fulgte, og snart hørte man dem trave op mod gården på den anden side af haven. De syntes at være uenige om et eller andet: den lille skreg uophørlig med sin falsetstemme, den store udstødte indimellem nogle korte

grynt, og damen lo lydelig.

Disponenten gik for at tage imod sine nye gjæster; og de to tilbageblevne hørte snart skridt og stemmer nærme sig med megen bulder.

Foran kom damen i fuldt ridekostume og halvt baglængs ud gjennem døren.«Du er dum, Gøran,» råbte hun ind i værelset, hvor den lille herre sprang iltert fra den ene side til den anden bag den store herre, der imidlertid gik ganske dorsk og stængte passagen for ham, så at han ikke kunde slippe forbi. «Du er dum, lille Gøran. Goddag, herredshøvding! Ikke sandt? Hører De: herredshøvdingen skal afgjøre! Han skal give mig og Edelborg ret!»

Hun rystede mandhaftig Åkessons hånd, fik øie på præsten, som generet trådte tilbage, forstummede pludselig, men blev slet ikke forlegen; med udfordrende sikkerhed lod hun .som ingenting og sendte blot den nyopdagede et langt indiskret blik, der tilsidst antog udtrykket af den mest overlegne ligegyldighed. Hun var en ganske ung kvinde, korthaaret og robust med naget af en vanartet guts manerer. Ansigtet var vakkert, men ikke udtrykket: de kjødfulde næsevinger var altid i bevægelse; om munden lå altid samme træk af brutal pågåenhed, og de glubske pupiller sad i store matblå kugler under tykke sorte næsten sammenvoksede bryn.

Den lille, hendes mand Gøran Lund, ætling af den gamle malmøiske patricierslægt Lund, sprang op og ned foran hende, hen til Åkesson og tilbage til hende. Han havde den eiendommejighed, ikke at tale, men at skrige; kanske fordi han derved troede at kunne råde bod på sin lidenhed. Thi usædvanlig liden var han, specielt når han optrådte sammen med sin ven Edelborg, — og det gjorde han altid. Desuden skelede han med det høire øie, hvad der yderligere vanskeliggjorde hans stilling: han var nemlig af et kolerisk temperament og ved denne feii sat ude af stand til at koncentrere sin vrede i begge øines blik på en gang. Han var et par og tyve aar; hans frue var endnu kun atten; han havde seet hende første gang på et bal for et år siden; forelsket sig, forlovet sig og giftet sig på en gang, — hvad hun ikke havde havt noget at indvende mod, eiheller hendes familie, danske forpagterfolk, der hverken havde overflod af penge eller anseelse.

Det unge par boede nu på det gamle herresæde Søreborg, som den gamle Lund havde for-pagtet bort til sønnen, — en halv mil mod nord, oppe mellem skovene.

Lille Gøran stod foran sin frue, skreg, gestikulerede og demonstrerede. Den unge frue betragtede ham med hånlig foragt, mønstrede ham forbitret fra top til tå, vendte derefter med uvilje blikket fra ham og sagde: «æsch æsch!» Den store havde under dette hilst på herredshøvdingen og pastoren og stillede sig nu ganske rolig op for at høre på familieskjænderiet. Værtsfolket var også kommet ind, og alle stod og fulgte med stum interesse proceduren.

«Du — er — dum, lille Gøran,» sluttede denunge frue energisk og reiste sig fra stolen, hvor hun havde siddet, for at lade værtinden forestille sig for pastoren.

Lille Gøran røg på den store: den adelige junker Edelborg, der residerede på sin herregård Brønneholm, hvis langstrakte park man kuride se ude i horisonten tilvenstre nede fra disponentens havegrind. Han skulde egentlig have gået officersveien, men da han havde nået sjette klasse i elementærskolen, vægrede hans hjerne sig for yderligere at afsætte nye celler. Familien gav ikke tabt, men skaffede privatundervisning, og det kom så langt, at Ossian Edelborg som privatist gik op til artium ved realskolen i Lund. Da han imidlertid i de skriftlige opgaver gjengav det «man sigers, hvormed den latinske stil begyndte, med «homo dicit», afstod familien fra alle videre forsøg på at gjøre en officer af sønnen og satte ham til at styre gården, hvor han efter forældrenes død sad som eier og ungkarl.

Lille Gøran sprang rundt omkring ham. Selv indskrænkede han sine manøvrer til at forsvare den plads, hvor han stod. Han besvarede ikke den lilles bjef; og det hele optrin mindede om den måde, hvorpå en liden arrig mops springer rundt omkring en newfoundlænder. Edelborg var en jætteskikkelse med navnlig merkeiig svære ben; hans opsvulmede punschansigt havde farve som et skoldet svin, med store røde moustascher, rødkogte øine og hår å la

grisebust, dertil et evig uforanderligt udtryk af flegmatisk kynisme.

«Lad herredshøvdingen afgjøre det, således som din frue netop foreslog,» sagde han omsider dorsk.

Gøran Lund tog straks fat i Åkesson og begyndte at præke; men den unge frue rykkede skyndsomt til.

«Ti stille, Gøran,» sagde hun og puffede resolut manden væk. «.Jeg vil forklare sagen. Har De forstået, hvorom det dreier sig, herredshøvding?»

Åkesson gjorde et lidet kast med nakken.

«Jeg må virkelig tilstå,» sagde han med understreget stilfærdig stemme, der fortræffelig fremhævede det lige forud rådende uvæsen, «jeg må virkelig tilstå, at det hidtil ikke har lykkedes mig at få rede på, hvorom den sikkerlig meget interessante strid dreier sig.»

Den unge frue gad aldeles ikke tage anstød af den tilrettevisning, der lå i hans svar, men begyndte med et »altså» at udvikle situationen.

«Altså, ved De, hvad lille Gøran påstår — — nu kan vel ethvert menneske med sund fornuft begribe, at en sådan påstand er rent vanvittig ...»

. «Ja det var vel egentlig det, jeg skulde afgjøre,» bemerkede herredshøvdingen tørt og strøg sig nervøst under moustascherne.

«Altså,» fortsatte den unge frue, betonende hvert ord, «lille Gøran påstår, at: man — skulde— kunne — ride '— fra — Søreborg — til — Brønneholm på firti, tænk Dem, firti minutter!»

«Ah,» sagde herredshøvdingen og trak sig lidt tilbage, «siger han virkelig det! Og Edelborg siger?»

«Edelbørg siger naturligvis det samme som ethvert menneske med sund fornuft . , .

«Ja undskyld, men det var vel egentlig det, jeg skulde afgjøre,»

«Ikke være spydig, herredshøvding! Altså: hvem har ret?» _

Der blev stille i forsamlingen. Enhver havde sit minespil i dette høitidelige afgjørende øieblik; men alle havde sine øine fæstet på den afgjørende dommer.

«Mine damer og herrer,» sagde denne lidt ondskabsfuldt afvisende, «jeg har ikke selv redet direkte fra Søreborg til Brønneholm og kan altså ikke afgive nogen udtalelse i sagen. Kanske er den heller ikke af den vigtighed, at den kunde foranledige mig til en specialundersøgelse af det forøvrigt ganske vist interessante spørgsmål. Skulde imidlertid selskabets interesse være så stor, at parterne vilde anse det påkrævet at foranstalte rettergang, så står jeg naturligvis hvemsomhelst af parterne til tjeneste som advokat; og lover jeg meget samvittighedsfuldt at lade fastslå, om man på din ridehest, Lund, eller på din ridehest, Edelborg, kan ride fra Brønneholm til Søreborg på firti minutter.»Dermed bøiede han sig dybt og vendte indigneret ryggen til. Den unge frue gjorde en stødt grimace. Lille Gøran hang bedrøvelig med hovedet og så tankefuldt på herredshøvdingen med sit ene øie; og en pinlig pause opstod.

«Bravo,» sagde Edelborg beundrende; og dermed var stemningen løst. Der blev båret ind mere punsch og selters.

III.

((Trippelalliansen» havde buldret afsted som den var kommet; man kunde endnu fra verandaen høre hovslagene, der fjernede sig bortover veien til venstre. Også pastoren havde brudt . op. Herredshøvdingen sad alene igjen og bladede midlertidig i avisen, mens fru Emili et øieblik var gået ind i husholdningsanliggender, og disponenten selv stod inde i arbeidsværelset og samtalede pr. telefon.

Bunth og Åkesson var intime venner allerede fra skoleårene. Det var en tilfældighed, der havde ført dem sammen. De havde allerede årevis fulgt hinanden fra klasse til klasse, uden at have omgåedes. Da hændte det sig en dag, — de var allerede i syvende klasse —, at en lærer, der holdt strengt på, at skoleværelserne skulde rømmes i fri-kvartererne, stod i begreb med at slå til Bunth, der vilde blive igjen inde. Bunth blev rasende og forglemte sig i vreden. «Slå ikke! råbte han truende. Læreren blev forvirret og lod hånden synke. «Hvad er det,

du siger!» sagde han forbauset. «Jeg tager ikke imod stryg,» sagde Bunth opsætsig. Læreren gik, men man kan forstå, at dermed var sagen ikke tilendebragt. Lars havde seet på optrinet, og hans kameratblod kom i bevægelse. Næste frikvarter gik han direkte til en boghandel og kjøbte et eksemplar af den nye skolelov, klippede ud den side, hvor det stod, at læreren først efter tre ganges meddelt advarsel havde lov at gå håndgribelig tilværks mod elever i skolens øverste klasse, understregede den paragraf, der var spørgsmål om, med rød blyant, lagde lappen i en konvolut og sendte læreren det farlige aktstykke. Der blev stor undersøgelse. Lars selv havde allermindst tænkt at holde mund, håndskriften konstateredes i lærermøde, og gjerningsmanden blev en vakker dag midt i timen gjennem vagtmesteren kaldt ned til rektor, for hvem han på forespørgsel straks erklærede sig skyldig, samt at han aldrig havde tænkt at nægte, men fremdeles var fuldkommen tilfreds med sin handlemåde. Enden blev, at ikke alene Bunth, men også Lars fik nedsat karakter for opførsel.

I gymnastiktimen samme dag, som optrinet i klasseværelset havde fundet sted, havde Bunth fået høre rygtet om Lars' bedrift. Han kom bort tilham og spurgte, om det var sandt. Jo! Hvorpå de vekslede håndtryk. Fra den stund var de venner. Straks derefter faldt påskeferien ind. Bunth, der havde skrevet hjem om det hele, indbød Lars til at følge med — op til fædrenegodset ved Ringsjøn; Lars modtoges som en helt og forelskede sig naturligvis i kameratens vakre søster, der var sytten år. Siden sværmede de og ranglede sammen, begik galskaber sammen og betroede hinanden intime affærer, fik den hvide hue på samme dag og tog studenterrusen samme nat. Forskjellige studier og forskjei-lige interesser havde heller ikke opnået at ødelægge venskabet mellem dem. Tilsidst havde de vistnok måttet skilles: Bunth reiste til Stockholm for der

at uddanne sig for den praktiske vei, og Lars havde efter endt embedseksamen, og efter at han en tid havde vaklet ubeslutsom, hvilken vei han skulde slå ind på, tilsidst af uovervindelig modvilje mod embeds-veien, vendt tilbage til hjembygden og slået sig ned paa sine forfædres gamle bondegård i Skillinge, hvor han straks som sin faders søn fik en udstrakt sagførerpraksis samt en mængde kommunale og andre tillidshverv. Men det gamle venskab var ikke forbi. De havde ikke netop vekslet breve eller på anden måde underholdt' det. Men da nogle år senere sukkerroe-industrien begyndte at tage fart i Skaane, fik Lars arrangeret det så, at vennen opnåede stillingen som disponent.De to vennen havde ved gjensynet hilst på hinanden med en saa naturlig hjertelighed, som om de senest igår skulde vekslet håndtryk og siddet sammen ved punschebordet. Deres omgang begyndte igjen just på samme punkt, som den af uundgåelige omstændigheder var bleven afbrudt, og blev ganske sådan, som den før havde været. At Bunth havde lagt sig til en kone, gjorde ingen forandring. Hun var en af de ligefremme, fordringsløse kvinder, hvis nærværelse ikke føles generende af mændene. Og desuden var hur og Lars gamle bekjendte. Hun var af en fattig embedsmandsfamilie fra Landskrona, Bunth havde lært hende at kjende på et studenterbal det første år han var i Lund og havde forelsket sig i hende. Sin vane og sit temperament tro, — Bunth holdt af at handle raskt, — havde han friet med det samme. Den unge pige havde svaret ja, også med det samme, og familien havde intet at indvende mod dette briljante parti. En tid derefter mistede rigtignok den unge mands fader hele sin formue; men med sin sedvanlige energi lod Bunth de medicinske studier fare og kastede sig over det praktiske. Lars skrev på hans veksler og lån. Han opnåede også, hvad han vilde: den unge pige holdt fast ved ham, og han havde allerede for to år siden kunnet byde hende et hjem, da han erholdt den anseelige stilling som disponent ved sukkerbruget i Skillinge.Bunth var den ældste af de to venner: han var nu 36 år. Lars var 32, men så ud som han var ti år yngre. De var modsætninger i alt, og derpå beroede vel, som venskabsforbindelser overhovedet, også deres. Lars kaldte altid vennen ved efternavn; men denne benyttede aldrig andet end fornavnet, når han talte til eller om Akesson. Det samme var forresten også tilfældet — og havde altid været tilfældet — ligeoverfor alle mennesker: han hed altid, ved det andet glas punsch og ved første bekjendtskab, bare Lars. Hvorfor kunde han selv nmulig begribe — Bunth og Emili troede, det var fordi han var så stilfærdig blid, at folk straks blev venlige og familiære. Vistnok var han stiv, f. eks. mod damer; men alligevel, trods alt ...!

IV.

Fru Emili trådte ud, stillede sig i verandaåbningen og gav sig til at vinde slyngplanterne om deres ståltråde. Det var langt ud på eftermiddagen allerede, luften derude over markerne dirrede ikke mere, der hørtes ingen summen nede 1 haven, og der kom over naturen noget af den stille og svale melankoli, som går forud for den tidlige

sommers aftener i Skåne.Da hun havde holdt på en stund med sin beskæftigelse, vendte hun sig mod herredshøvdingen: han sad fordybet i avisen og sagde intet, som om han ikke engang havde bemerket hendes nærværelse. Hun blev stående og ventede, at han skulde give et eller andet livstegn fra sig; men da dette udeblev, vendte hun sig atter om, med en hånlig og forarget mine. Herredshøvdingen knitrede med avisen, hun hørte sin mand rumstere inde i arbejdsværelset, ellers ikke en lyd. En mathed sænkede sig over hende, knæerne næsten bøiede sig, — det kom af den første sterke sommervarme, der hele dagen havde gjort hende ganske ør i hovedet. Hun strakte armene udad og opad, så at det knagede i et par rheuma-tiske led, strakte hele kroppen, bøiede sig bagover og pressede frem et langtrukkent «ah» af sygt velbehag.

«Siger ikke du det samme, Lars?» spurgte hun og stod ganske uventet foran herredshøvdingen med et par humoristisk spørgende øine.

Han så op på hende fra sin avis med et ansigtsudtryk, der sagde så meget som: vær så god at forklare dig lidt tydeligere.

Fru Emili blev ærgerlig.

«At det alligevel er godt, at det nu igjen er blevet sommer,» udviklede hun med fortrædelighedens energi, -— herregud at det menneske ikke kunde begribe det alligevel! — bøiede sig fremover og sattesit ansigt tæt ind til hans, ufornuftig» tilrettevisende og raillerende, således som ikke længer helt unge damer gjerne pleier ligeoverfor ganske unge mænd.

«Hvorfor egentlig,» svarede han rolig. «Det vil jo i virkeligheden ikke sige andet, end at vi herrer spiller vor «vira» ude i lysthuset istedetfor inde, og at dere damer sidder på verandaen med eders arbeide istedetfor i stuen. Og hvad vi alle har at gjøre og at vente, det er jo allerede på forhånd klappet og klart, til de mindste ting. En dag ugen har vi viraparti, og det går rundt iblandt os, hos den ene efter den anden efter tur og orden. Den femtende juli indfinder vi os alle, samtlige honoratiores, om formiddagen her hos disponentens på sukkerbruget og gratulerer fruen paa fødselsdagen og giver presenter og indbydes til gjengjæld til en liden fest om aftenen; og den tiende august gjentages den samme procedure oppe på Søreborg hos fru Lund. Og når så sommeren er til ende og høsten er kommet, og du sidder foran den første kaminild og gnider hænderne, så siger du aldeles det samme som nylig, bare med en liden forandring, afpasset efter aarstiden: å, det er godt at sidde lunt inden døre igjen, med ruskeyeir derude og dobbelte vinduer med vat imellem, og de lange hyggelige aftener! Og så begynder det samme opigjen, bare med den for-skjel, at vi spiller vort viraparti inde istedetfor ude i lysthuset, og at dere damer passer brodéraåleninde i salonen istedetfor i haven. Og enhver giver sit store julegilde, lille Gørans er det berømteste, fordi han har mest penge; og i februar gjør disponentens og herredshøvdingen — 'det ved hele egnen i en mils omkreds — en liden tur til København for at .se teatrene og høre musik og konstatere, at man årets øvrige 560 dage sidder som en muldvarp i sit jordhul. Og når så den første sommerdag er der, og man atter kan sidde og drikke kaffeen herude på verandaen, så strækker man sig for at få vinterdvalen ud af lemmerne og siger: «å, det er alligevel godt, at det nu igjen er blevet sommer!» og så begynder historien fra begyndelsen igjen!»

«Nå, nå, nå,», hyssede Bunth, der under den lange tale var kommet til.

«Lars burde gifte sig,» sagde fru Emili afgjørende.

«Ja det er sandt,» tilføiede herredshøvdingen, — «det holdt jeg på at glemme — og så forskrives der hver sommer en eller anden ung pige, som gjerne vil liave en mand, og som ansees for at være et passende parti for herredshøvdingen, der partout behøver at gifte sig. — Apropos: hvem er det i aar ?»

«Denne gang skal du blive fri,» svarede Bunth stødt.

«Ja hvem ved,» lo fru Emili og så på sin mand. «Vor ven Akesson er jo ikke som andre mennesker. Kanske hun...........man har jo seet merke-

ligere ting end som så!»«Snak,» sagde Bunth misbilligende.

«Giv mig endnu en cigar, Bunth, så skal jeg gå,» afbrød herredshøvdingen. « Altså der kommer fremmede hid alligevel iår også.»

«Ja,» svarede Bunth, idet han skjød frem cigarkassen. «En gammel veninde af Emili, fru Bruce, fru Ester Bruce. Du har nok hørt tale om hende. Det vil sige: under hendes mands navn Odman. Du ved, maleren. Du erindrer nok skandalen for nogle år tilbage; skilsmissen?»

«Aha; ja såvidt. Er hun en gammel veninde af Emili?»

«Ja,» svarede denne, «hendes far og min far var artiumskamerater og intime venner. Vi kom meget sammen som unge piger, hun og jeg; deres eiendom ligger ikke langt fra Helsingborg. Siden hun blev gift, og jeg blev gift, ophørte det jo; de flakkede mest omkring udenlands.»

«Hvorledes forholdt det sig egentlig med den sag? Hvis var skylden?»

Bunth trak på skuldrene.

«Ved ikke.»

«Jeg tror ikke, det var Esters,» sagde fru Emili.

«Du er part i sagen,» svarede Bunth skeptisk.

«Jeg kjendte Ester!»

«Ja, men Ikke ham!»

«A jo, lidt.»«Hvor holder han til?» spurgte Åkesson.

«Han vendte hjem til Sverige, tror jeg. For resten bor vel han som andre malere snart her, snart der.»

«Og hun?»

«Hun reiste straks til udlandet; hun var kjed af sladderen herhjemme. Men fra ivår af bor hun atter på sin eiendom, — som fru Bruce, det var hendes pigenavn. Sammen med sin lille pige.»

«Som du hører,» faldt Bunth ind, «har hun til og med en datter, og det en, som er en elleve tolv år, så chanserne for en forelskelse er sikkerlig ikke store, Emili. Eller hvad mener du, Lars? Hun er ganske vist også adskillig ældre end du. Og frisk er hun heller ikke!»

Akesson, der hele tiden havde stået med cigaren i hånden, bed den af og tændte. Derefter tog han handskerne ud af hatten, satte denne på hovedet, stak mappen under armen, vekslede håndtryk med dem begge og gik langsomt nedover havegangen.

Nået halvveis til grinden stansede han, betænkte sig, vendte sig om og sagde:

«Kom til mig imorgen aften! Jeg skal også sige ifra til vor nye pastor. Vil du, Emili, gjøre honneurs som værtinde hos mig?»

«Så gjerne, Lars. Jeg skal ikke skulke.»

«Tak! Adieu!»

«Adieu! Adieu!»Herredshøvdingen stængte omsorgsfuldt grinden efter sig og forsvandt bag hækken på veien mod bygden.

V.

En formiddag etpar uger .senere gik Åkesson i et ærinde til Bunth, — det gjaldt herredssparebanken, hvor han selv sad som direktør og vennen som bestyrelsesmedlem. Han gik tværs over markerne

— at gå ned om bygden var en betydelig om-vei —, kom altsaa ind den overbyggede port — de tre rækker udhusbygninger hidrørte fra en gammel bondegård og var efter gammel skik sammenbyggede

— og ringte. Pigen, som kom for at lukke op, sagde, at herskabet sad på verandaen. Han gik gjennem etpar værelser og hørte nogen le derude. Han stansede og hørte efter: jo, det var pastoren; han havde netop denne ejendommelige latter, der var hård som pastorens egen benbygning og lød som en sagte grynten. Da han kom ud i dagligstuen, så han Efraim og fruen i huset sidde udenfor i den skarpe belysning hver på sin stol midt imod hinanden. Hun rank og stiv som altid, han sterkt fremoverbøjet, med ansigtet tæt indunder hendes, seendeop mod hende. Hun fortalte noget, som syntes at være af delikat natur, thi røsten var dæmpet og ivrig; Åkesson hørte, mens han skred frem over gulvet, ordet '‘trippelalliansen», og Efraim gryntede da endnu mere høilydt end første gang, lige op i den fortællendes ansigt og uden at tage sine øine fra hende.

De havde ikke merket, at han kom, førend han stod i døråbningen. Fru Emili brød tvært af, og der indtrådte en liden ubehagelig pause. Hun reiste sig og rakte frem hånden; hun var behersket som altid, rank og stiv, og hendes ansigt var endnu mere regelmæssigt end ellers, syntes herredshøvdingen; men på begge kinder sad der en hektisk rød flek. Pastoren havde, også reist sig og taget ham i hånden; han havde ikke kunnet lægge af det smil, hvormed han havde siddet og påhørt fru Emilis historie; han stod med fremoverbøiet hoved og så på Åkesson med et slu og sødligt smil og med et gjennemborende indiskret blik i de brændende øine, der syntes ligesom større og mere gjennemtrængende og nærgående end ellers.

Åkesson spurgte efter Bunth. Han vilde ikkesidde ned, vilde have fat i Bunth og måtte straks afsted igjen. Bunth stod nede ved sin dreierbænk, sagde fru Emili, — at dreie var hans yndlingsbeskæftigelse. Åkesson tog straks afsked og gik tilbage samme vei, som han var kommen. Han lod en pause efter sig

som også han kjendte som et ubehag hos sig selv.Bunth stod meget rigtig ved dreierbænken nede i verkstedet, som han havde indrettet sig i den ene af udhusbygningerne, og forfærdigede brikker til et damspil. De fik sagen ordnet; og Akesson var allerede udenfor døren, da Bunth råbte efter ham.

«lovermorgen kommer fru Bruce! Du kunde jo se hid om aftenen, så kan dere gjøre bekjendtskab ligeságodt først som sidst.»

Akesson var bleven stående, stod en stund, mumlede noget og begav sig langsomt afsted, som om han grublede over noget. Det var altid så med ham: han vantrivedes i monotonien, men når noget rykkede ham ind på livet, som skulde bryde den selvsamme ensformighed, en begivenhed eller en person, så var der noget i ham, som strittede imod — han følte det som noget ubehageligt.

Den dag, den forventede gjæst skulde komme, stod han, just som toget peb, på gaden i den lille husklynge omkring stationen, i samtale med en klient. Derpå så han Bunths kjøretøi komme farende frem gjennem gaden og vige af ind på landeveien, der førte til Skillinge. I charabanken sad der fire personer, bemerkede han. Bunth, Emili, en dame og en liden pige. Just som vognen dreiede om ved vei-skiftet, reiste Bunth sig halvt op fra sædet og vinkede; og kusken trak i tømmerne. Men Akesson, som tydelig havde iagttaget det hele, lod, som om han ingenting merkede; og kjøretøiet forsvandt om et hushjørne.Et par dage gik. Han sagde fra tid til anden sig selv, at nu skulde han gjøre vi;sit; men han kom sig ikke til det. Om morgenen hed det: ja, i eftermiddag; og om aftenen: ja, imorgen.

Endelig, den tredie dag, kom en indbydelse til den følgende dag, en søndag. Disponenten vilde give en større middag til ære for gjæsten.

VI.

Klokken var henimod fire om eftermiddagen. Man var allerede næsten fuldtallig forsamlet; salen var fuld af stedets honoratiores. Man sad og stod, i grupper eller to og to, og ventede. Det var naturligvis altid den mindst behagelige del af festen, denne uundgåelige halvtime før bordet; men idag var det endnu værre end sedvanligt. Der lå noget særegent i luften, i stemningen. Man havde endnu vanskeligere end ellers for at finde noget at sige hinanden, på samme tid som man netop idag partout vilde kunne konversere. Man følte idag sterkere end ellers det for denne halvtime eiendommelige ubehag, og det var så meget mere kjedsommeligt, som man netop idag absolut ikke vilde røbe noget sådant. Herrerne talte høilydt, og damerne lo forceret, og man søgte på denne måde

at råde bod på

3 — Fru Ester Bruce.forlegenheden og usikkerheden hos sig selv; men det havde en modsat virkning: pauserne blev desto mere påfaldende, og det, som skulde dølges, blottedes først derved ret alvorlig.

Man var ikke blandt bare gamle bekjendte som ellers. Der fandtes idag en anden i selskabet, en ny, en fremmed; og som hun sad der, føltes hun som en flis i fingeren. Man vilde indbilde sig selv og de andre, at man var ganske naturlig, som om hun aldeles ikke sad der, og at man slet ikke mer-kede hendes nærværelse; men det lykkedes ikke, og det irriterede. Der fandtes idag et vist punkt i salen, hvor man ligesom syntes at sidde og betragte sig selv, med kritik, med latter, med afsmag og alle andre ubehagelige sindsstemninger. Det var, som om en tryllestav med engang havde berørt alle medlemmer i dette selskab, hvor man i årevis havde kjendt hinanden ud og ind, og som om derved alt det naragtige, alt det mangelfulde, alt det fordomsfulde og indskrænkede pludselig var vendt ud i dagen. Om det punkt blev borte, vilde det straks virke, som om man havde sat sagaens usynligheds-gjørende hat på sig; men nu fandtes dette punkt der og lod sig ikke drive ud af bevidstheden: — den naturlig selvsikre overlegenheds rolige ligegyldighed.

Da Akesson, som kom sent, trådte ind ad døren, følte også han med engang nærværelsen afdette punkt; hans øine rettede sig straks instinktsmæssig mod det sofahjørne, hvor der- sad en bleg dame i sort silkekjole, holdende i hånden en liden pige, som stod ved siden af.

Bunth kom farende, såsnart han fik øie på ham.

«Du har jo været som bortblæst,» sagde han. «Kom nu.»

Dermed trak han vennen med sig hen til den fremmede dame i sofahjørnet og forestillede. Fru Bruce havde reist sig. Hun var af middelshøide, med et slankt og bøieligt legeme. Typen var næsten sydlandsk. De sorte øienbryn var sterkt buede, og det sorte hår lå buklet over panden. Munden var snarere stor end liden, trækkene uregelmæssige, kindbenene noget udstående; men huden havde en eiendommelig hvid myghed. Øienlågene hang tunge og noget brunblå nedover de store violette pupiller. Hun holdt hovedet en smule tilbagekastet, og blikket traf derved altid ligesom ovenfra og halvt på skrå. Denne holdning vilde egentlig gjort et indtryk af hovmod, men udtrykket i hendes blik hindrede dette, — et udtryk af træthed og sorg, der sammen med den sygelig hvide og bløde hud gav ansigtet dets præg.

Hun rakte den nyankomne hånden, og en ligegyldig interesse lyste op i hendes ansigt som et blegt kornmo, da hun fik høre hans navn. Også af den måde, hvorpå Bunth præsenterede, merkede Akesson, at Bunth og Emili havde talt med denfremmede om ham. Dette satte ham i misstemning, og han blev endnu stivere end vanligt. Fru Bruce syntes imidlertid ikke at bemerke dette, lige så lidt som alt andet, der foregik omkring hende.

Man var fuldtallig tilstede. Bunth bød fru Bruce armen, og selskabet togede parvis ind i spisesalen. Ved den ene bordende residerede værten, med hædersgjæsten på den ene side og gamle provstinden på den anden. Efter fru Bruce kom herredshøvdingen med fru Lund; på sin anden side havde denne Edelborg. Ved den modsatte bordende sad værtinden med pastoren; — denne var nemlig også så godt som fremmed, og man måtte udmerke ham ved denne den første større anledning, da man så ham hos sig. Forøvrigt var det lange bord garneret med stedets andre honoratiores, mest større forpagtere fra herresæderne. Også en løitnant fandtes, og to unge piger i blegrøde sommerkjoler, der, helt siden de for etpar år siden blev konfirmeret, af hele omgangskredsen havde været opstillet den ugifte herredshøvding til velvilligt valg. Der blev snart livigt ved bordet. Disponenten havde et fortræffeligt ^kjøkken og en righoldig vinkjælder. Stemningen fra den lidet hyggelige samlingshalvtime gik sin vei. Man blev sig selv igjen. Ansigterne blussede mere og mere, gjæsterne blev mere og mere livlige, og tungerne løsnede. Man skreg over til hinanden og halvhviskede til hinanden just de samme ting somved så og så mange festmiddage før; man syntes det, var nyt altsammen, sagde det gjerne og hørte det gjerne siges.

Herredshøvdingen sad for det meste taus, for sig selv. Hans borddame var væsentlig optaget af sin anden nabo. Lille1 Gøran, som skjæbnen havde placeret nede ved den modsatte bordende, blandede sig imellem ind i deres konversation, — næsten umuligt som det var. Han gjorde nogle fortvilede anstrengelser, for i den stedse mere

høilydte surren at opsnappe et eller andet ord af deres temmelig lavmælte konversation, — anbragte også nu og da skrigende en bemerkning. Men han opnåede ingenting derved; de gav ham et ligegyldigt blik og konverserede videre.

Hans anden nabo, fru Bruce, blev underholdt af værten og provstinden. Hun sad stille og uforandret under hele måltidet, bidrog på sin side til samtalen netop så meget, som det var uundgåelig nødvendigt, for at den ikke skulde gå istå, men heller ikke mere. Åkesson vekslede knapt ti ord med hende. Han stjal sig bare imellem til at betragte hende fra siden: — noget sterkt indtryk gjorde hun ikke på ham; vakker kunde man ikke kalde hende; snarest en stille, helt upersonlig sym-pathi, et mildt velbehag kunde man kalde det, som han følte i hendes nærhed,

Kaffeen med cigarer og avec serveredes ude idet fri. Damerne, der arm i arm eller med armene om hinandens hals nede i haven tog sig motion efter middagen, fik sit båret ned i et af lysthusene. Herrerne havde efter middagens anstrengelser ikke nået længere end til verandaen. Der sad de nu, røde og varme, med biasse øine og velfyldte maver, og fordøjede maden i et slags boaconstriktordvale. Det led mod aften; myggen sværmede lydløst i den stille luft. En rigtig skånsk sommersøndagsaften; borte fra bygden hørtes et trækspil.

Fru Bruee gik op og ned i hovedgangen med sin lille pige og sin gamle veninde. Herrerne på verandaen sad tause og mønstrede hende: — de fleste vilde jo engang senere på dagen få anledning til at afgive sin mening i spørgsmålet og derunder kanske komme til at støde på en modsat opfatning — nemlig når de blev alene med sine respektive fruer.

Pludselig hørtes Bunths fnisen. Alle så spørgende paa ham, undtagen Edelborg, der uafbrudt stirrede nedad gangen. Bunth pegede på ham.

«Synes dere ikke, at Edelborg præcis ser ud, som når han sidder og iagttager en hest, der prøvespringer for ham?»

Edelborg tog ikke blikket fra gjenstanden for sit studium; kun over hans ansigt gled et smil, der udtrykte en dum selvtilfreds forståsigpå-mine.

«Jeg sidder og undersøger, hvor gammel hun kan være,» sagde han om en stund. «Det er ikkebare på tænderne, man kan se, hvor gammelt et dyr er; man kan også se- det på gangen. Det er min kunst, ser De, mine herrer!»

Og Edelborg lod sine i fede gule folder indrammede, vandblå øine med stolthed glide ud over forsamlingen.

«Det kan jeg også,» skreg lille Gøran.

«Nu lad høre,» sagde Edelborg med urokkeligt flegma. «Hvor gammel er hun da, om jeg må be'?»

«Hun er idetmindste firti år,» forkyndte Gøran så høit, at de andre måtte hysse på ham.

Edelborg forandrede ikke en mine.

«Stemmer ikke,» sagde han. «Man skal ikke gjøre sig til af det, man ikke forstår sig på.»

De to damer var imidlertid atter nået op til verandaen og vendte nedover igjen.

«Jeg synes,» sagde Akesson, da de påny var ude af hørevidde, «at hun slet ikke ser ud som en slig arrigheks, der kunde gjøre sin mand livet så surt, at han måtte rømme marken.»

Der hørtes modsigelser fra flere hold: det kunde man ikke afgjøre sådan i en flyvende fart; han havde overhovedet ikke ret til at have en mening i en slig sag sådan med engang og uden videre.

«Hvordan kan du tro det så sikkert?» spurgte Efraim med sit smil og sit gjennemborende blik.

«Sådant har man på instinktet,» svarede herredshøvdingen tørt og kategorisk. «Det siger én detførste indtryk. Jeg tror på det første indtryk,» tillagde han hidsig afvisende, da Efraim blev ved at betragte ham. «Hos mig.»

Man rystede på hovedet, mumlede modsigelser, smilede mistroende.

*Nei, nei,» afsluttede Gøran Lund sagen, «det er aldrig ens skyld, at to trætter,» — man måtte atter hysse på

ham.

Da kræmtede gamle Bertelsen og greb sit punscheglas.

«Silentium,» sagde Bunth. «Ud med det, gamle ven!»

Gamle Bertelsen var en sammensætning af bare kugler. Hans mave, over hvilken for øieblikket vesten var opknappet en tre fire knapper nederst, var trind; han var så hjulbenet, at benene dannede et nul; på den store, kuglerunde skikkelse sad et lidet, kuglerundt hoved, med en hvid billardkugle som isse og en rød fuldmåne som ansigt. Rundt issen løb en krans af gråt hår, og rundt ansigtet løb en krans af gråt skjæg. Selv i detail havde naturen fastholdt kuglesystemet under dannelsen af gamle Bertelsens jordiske hylster: næsen var kort og formet som en knap, øincne to store udstående globuser. Til og med lød det, når han talte, som om bare runde gjenstande pludrede ud af munden.

«Hysh, mine venner,» sagde han og greb punscheglasset, «og hør på mig, som er en gammelpraktikus og har været dyrlæge i firti år og doktoreret på alskens kræ både ud- og indvendig. Ser De, mine venner, jeg har lært at kjende det menneskelige liv og levned gjennem mine heste og hunde og skabelsens andre forskjellige kreaturer, — ja, du behøver ikke at le ad det, du grønskolling af en pastor, jeg kjender også den menneskerace igjennem mine dyr: gjældoksen er spagere end tyren, og du får aldrig hos vallakken se noget så vildt og så satans vakkert som hingsten, når den veirer hoppen. Nu, for at komme tilbage til sagen — ja kan du ikke tåle at høre det, pastor, så er du ved min salighed ingen mand, — men for at komme tilbage til sagen: nu skal ! få en historie, gamle venner. Jeg havde engang en hoppe, -— ja du kjendte hende, Edelborg, for hun stammede fra din far — ikke flir af din egen dumhed, Gøran, det var du og ikke jeg, som lagde ind i mine ord den tvetydighed, — en rigtig sød liden hoppe, hvid som uskyldigheden og med to blanke brune øine som hos et sekstenårs pigebarn. Men kan dere skaffe mig nok en slig udstuderet liden satan, så kan dere få tage, om det så skulde være, min bedste bikje — ja Bunth, jeg mener Nero — ta' den! Den hoppen — hun hed Virginia — sådan som hun kunde kjæle for en, gnide sig op ad en, give en kjærlighedsfulde blikke, spise brødet af ens hånd og takke for det! — det var som et menneskeligt væsen, rent til at bliveforelsket i . . . . Sil voss plæ, som franskmanden siger, — pastor: naturlia nix sunt turpia — det står i skriften! — Nå, men når hun så var i et andet hjørne . . . .! å herre jøsses! Det var ikke til at tro sine egne øine! Som en anden person, ligefrem! Da lagde hun ørerne bagover, bare hun fik øie på en; sparkede bagud, når man gik forbi; bed, når en vilde gå op i spiltouget til hende. Og om man netop en sådan dag skulde kjøre ud og behøvede hende og vilde have hende ud af stalden: — det blev løgn det! Nei; umuligt. Hun strittede imod, satte sig på haserne og strittede imod. Det asen kunde stanse midt på veien; ret som man sad der i vognen og kjørte og tænkte på ingenting, —• så stod hun. Nu, man tog til pisken: — pyt, hun lagde ørerne bagover og stod stille. Man steg af, stillede sig foran hende, greb tøilen, drog, — nei 1 Bare ørerne bagover og krogede bagben. Og ved dere, når man da så hende ind i øinene: — jeg har fanden tage mig aldrig i mine levende dage seet et sådant udtryk af ond skadefryd hos et menneske. Ikke engang hos min egen salig kone! Men, ser dere, talte man bare venlig til hoppen, kunde det imellem gå som smurt; hun kunde stå og betænke sig, — galden kunde jo ikke sætte sig slig med engang heller. Med kjærringen min var det i den henseende noget anderledes .... På hende bed ingen af delene. Der blev aldrig andet tilovers endat brøle til hende: «mulier skall taceat i ecclesiis» og smelde døren i efter sig, — men derved var jo ikke stort udrettet! — Skål på det, mine herrer!»

Gamle Bertelsen tømte sit glas og fortsatte: «Hvad angår dette specielle tilfælde, så giver jeg min unge ven herredshøvdingen ret: man kan jo bare for det, som man selv synes: der er race hos den kvinde, tro mig, — fin race, prima, arabisk, fuldblods. Og det er, djævelen ta mig, det ene af-gjørende,» sluttede han hviskende.

De to damer havde atter naaet tilbage til verandaen.

Gamle Bertelsen fyldte hurtig sit glas, gik nedover trappen imod dem, stillede sig foran fru Bruce og sagde:

«Tillad, ærede frue, at gamle Bertelsen, som er en gammel drukkenbolt og kvindehader, men for resten et eksemplar af den ægte gamle skånske gårdshundrace, som nu desværre holder på at dø ud, tømmer dette glas til Deres ære og for Deres gode ansigts skyld!»

Fru Bruce studsede, blegnede let og stod et minut tvilrådig og betragtede den gamle mand, der i sin halvt bøiede stilling afventede tilladelsen. Da løstes med engang bendes træk, et solskin gik over dem, hun fik selv fat i et gias, stødte det mod den gamle mands, takkede og drak ham tii. Den gamle bøiede sig dybt og skred med stolte skridt opad trappen.Det var tid at bryde op. Fru Bruce og Åkesson stod sammen langt nede i haven. Trippelalliansen havde netop sagt farvel til dem og buldrede afsted opimod den oplyste veranda, hvor gamle Bertelsen anbefalede sig værtsfolket højlydt og omstændelig, — den unge frue og Edelborg side om side, og lille Gøran kredsende omkring dem som en hundehvalp om sin herre.

Da mødtes deres blikke, ligesom ledet af et og samme instinkt; det var ikke så, at den ene først havde seet på den anden eller omvendt, men de stod med engang og så på hinanden. Og i begges blik lå ganske det samme udtryk; den ene fandt i den andens øie sin egen sjælsstemning gjenspeilet: latterligheden, foragten, modbydeligheden .... Et af de øieblikke, der går ubemerkede forbi og useede falder til marken, som et frø, tilfældet har kastet hen, og hvoraf stundom et liv og en livsskjæbne kan vokse frem.............

. Deres øine havde en stund hvilet i hinanden; derpå havde de, uden at veksle et ord, givet sig til at gå opover mod huset, ganske langsomt.

De var med engang, uden at vide hvorledes eller hvorfor, bievne ganske fortrolige; de følte det begge på samme måde, som om de havde kjendt hinanden i årevis.

»Dette forekommer helt igjennem komisk,» sagde hun kort.«Nu,» svarede han hende, «når man ser på det hver dag og får den komik serveret hver dag, så virker den tilsidst en smule fad. — Den er mig modbydelig,» lagde han kort til.

Hun havde halvt stanset foran en gruppe af roser, hvide og røde, bøiede sig og indsugede duften, vendte sig derpå om og så ud over landskabet. Det var en temmelig mørk sommernat, uden måne; den blå skumring lå tungt over alle gjenstande, der stod ubevægelige, som om de sov. Varmen var tung, den også; der lå noget beklemmende over alt, man vidste ikke rigtig, om det var ens eget blod, der flød tungt, eller om det var naturen, der havde urolige drømme og vred og vendte sig og åndede med besvær.

Åkesson kastede et stjålent blik ind i hendes ansigt: hun havde svøbt et sort blondetørklæde om hovedet, ansigtet skinnede hvidt i den sorte indfatning, og i det blege ansigt blinkede øinene helt sorte. I næste øiebiik havde hun atter vendt om, og de fortsatte langsomt opover mod huset, fra hvilket man hørte trippelalliansens afskedsspektakel forsvinde, medens den oplyste veranda en stund stod tom.

«Der er vist meget her, som gjør det,» sagde fru Bruce i tilslutning til hans sidste ord.

«Nå...........,» svarede han nølende. «Hvorfor

tror De egentlig det?» tilføiede han hurtig.«Bunth har jo givet mig Deres kontrafei. Det havde han forresten ikke behøvet. Jeg havde alligevel læst det af Deres ansigt og måde at være på. Sådant er jo så ligetil: man føler det straks, når man sidder sådan stille og läder det hele drage forbi sig. — Eller hvad mener De, herr herredshøvding?»

«Jo,» svarede denne, «jeg kan ikke negte, at jeg gjorde en lignende refleksion idag med hensyn til Dem, fru Bruce. Jeg spurgte mig selv: men hvorfor er hun egentlig kommet hid ? hun hører jo ikke tii her!»

Hun gik taus ved lians side, og de nåede verandaen. Der stansede hun og så ud i natten.

«Det kommer an på en selv,» sagde hun noget hårdt. «Det er ikke det samme for den ene som for den anden. Hvad der for den ene er kjedsom-hed, kan for den fremmede være ro.»

I det samme kom værtinden ud på verandaen. Herredshøvdingen fulgte de andres eksempel og sagde godnat.

VII.

En morgen tidlig en uge senere red Akesson ud fra sin gård, frem gjennem bygden, der veienendnu lå fugtigsort af duggen indunder de tætte alm- og kastanjekroner, og ind på veien, der førte forbi sukkerbruget og

Brønneholm og videre udover sletten. Han skulde på langtur i forretninger og havde derfor måttet bryde op ved solopgang; turen kom til at kræve hele dagen.

Han red i ro og mag fremover veien; den lysbrune hoppe prustede af utålmodighed. Solen stod endnu lavt i øst; duggen tindrede i græsset, på blomsterne ved grøftekanten og på kornet henover markerne. Det tegnede til en varm og vakker sommerdag, men endnu lå morgenkjøiigheden i luften. Røgen stod bent op af alle skorstene, hanerne gol nær og fjern. Stemningen over sletten, når den vågner, og veiene endnu er tomme.

Just som han bøiede af, hvor veien gik i en sving, bemerkede han straks fremfor sig en enlig dame i en gul dragt. Hun havde ingenting på hovedet, det sorte hår var bart; i hånden havde hun en parasol af samme farve som klædningen, og hun gik fremover veien så naturlig ubekymret, som når man ved sig fuldstændig alene og ubevogtet og intet menneske i nærheden.

Det var fru Bruce. Åkesson kom nærmere og nærmere, uden at hun syntes at lægge merke til hovslagene. Han befandt sig allerede lige bagom hende, uden at hun havde vendt sig, og han kunde således uforstyrret betragte hende. Det sorte hårflød ganske løst udover hendes hoved, og den gule morgenkjole sad frit og yppig som en bluse omkring livet og faldt ret ned i naturlige folder.

«Godmorgen,» hilste han, idet han red frem ved siden af hende og gjorde vending med hesten.

Hun så hurtig op ved hilsenen.

«A,» sagde hun rolig, men forbauset. «Så tidlig ude.»

«Ja, men De selv da,» svarede han muntert. «Jeg skal Sangt og vil være tilbage igjen ikvæld; så jeg havde ingen tid at spilde. Men De? Det er ikke tradition i det Bunthske hus at stå op så tidlig i otten.»

Han havde svunget sig ned af sadelen og taget hesten ved tømmen. Således gik de langsomt sammen fremover veien.

«Nei,» sagde hun, idet hun lagde hovedet noget tilbage, såat begge halssener tegnede sig tydelig omkring en dyb halsgrube, og indsugede den friske, dugmættede morgenluft med vidtåbne næsebor og et fornøiet udtryk. «Det er min egen tradition. De tidlige morgentimer er min tid; det er da, jeg lever. Heller sove bort etpar af de kjedeiige middagstimer; men morgenen forsømmer jeg aldrig. Det vilde være det samme som at spilde dagen, og spilde en hel dag har jeg ikke råd til, synes jeg. Jeg er nemlig meget gjerrig i så henseende,» ind skjød hun med en godmodig latter. «At stå op,mens endnu hele huset omkring en sover, smyge sig ud g|ennein et hus, hvor ingen ved af det, få den første duft og den første friskhed, og det ganske, ganske alene, — det giver jeg ikke så let slip på. Det er som at nyde selve livets evige friskhed om igjen hver dag, som kommer; og det er en nydelse, som aldrig kan miste sin nyhed og sin friskhed.»

Rytteren gik ganske taus ved hendes side. Han kunde ikke finde nogenting at sige.

«De er vel forundret over min snaksomhed,» afbrød hun sig selv og viste ham et ansigt fuldt af sol, et ansigt, som ikke var ungt i hud og linier, men hvis sjæl var et barns. «Men det er naturen selv i morgenstemning, som taler, uden at den tænker synderlig over det eller ved, hvad den siger. — Nu skal jeg gå op og se efter, om ikke min lille pige er vågen. Godmorgen, hr. herredshøvding. Og behagelig tur.»

De var nået til disponentens havegrind. Hun klappede hoppen på halsen, rakte rytteren en myg, hvid hånd og gik op gjennem haven, hvor blomsterne just åbnede sig, og op mod huset, som lå og sov med nedrullede gardiner, undtagen i frontespicen, hvor fru Bruce havde sit værelse, og hvor vinduerne stod vidtåbne,

Akesson steg i sadlen og satte hoppen i raskt trav. Da han havde redet et stykke vei, holdt han inde, lod tøiierne hænge løst over hestens hals og

4 — Fru Ester Bruce.lod blikket glide rundt ude over sletten, sad en lang stund i tanker, drog et dybt åndedrag, som når man vågner, satte hænderne i siden, begyndte at fløite en munter melodi, og red så i mag videre ud i den vågnende sommerdag, •—

Han havde på tilbageveien hjem ud på eftermiddagen nået et godt stykke forbi Brønneholm, da han hørte hestegalop bag sig. Han sagtnede sin ganger og vendte sig om for at se efter, hvad der stod på; men i samme øiebiik røk et menneske på en hest forbi ham i en damp af støv.

«Hei,» skreg det inde i støvskyen.

Hva' fan, det var jo lille Gøran! — Akesson holdt med et ryk sin hest inde.

« Hallo, Gøran,» råbte han. «Hailo. Men så stop da.»

Men den anden var allerede udenfor hørevidde; der var intet mere at skimte af ham end et sort punkt i en gul sky. Åkesson sad forundret og så efter dette besynderlige fænomen, tænkte efter og vendte derpå hesten. Man måtte dog have rede på, hvad det skulde betyde; og naturligvis var Gøran kommet fra Brønneholm.

Han dreiede af fra hovedveien ind mellem etpar massive stenkolosser og red frem gjennem en bred allé af usedvanlig svære, gamle almetræer, som høit oppe over ham dannede et enormt hvælv. På begge sider af veien lå der, i regelmæssig afstand, hvid-kalkede stene, og over hans hoved holdt kaierne styr i almekronerne. Da han havde redet en fem minutter, åbnede den mørke allé sig, og foran ham lå, oppe på en liden høi, og midt i et temmelig ungt udseende haveanlæg med buede, gulgrusede gange og grønne græsrundinger og brogede blomsterrabatter, det Edelborgske herresæde. Det udgjorde en sammenhænget trekant med kims en etage, og var opført af lysbrændt gul teglsten. Han red ind på gårdspladsen og op mod den midterste bygning, hvor en liden udbygning betegnede hovedindgangen. En tjener kom springende.

Om hans herre var hjemme?

Jo.

Havde ikke hr. Lund været her?

Jo.

Gutten stod og lo, han kunde øiensynlig ikke bare sig: han var aldeles rød i ansigtet af lutter anstrengelse for ikke at briste i skoggerlatter. Herredshøvdingen så spørgende på ham, selv med et smil i mundvigen; derpå lod han ham holde hesten og gik ind i huset.

Alle døre stod vidtåbne, — Edelborg residerede alene på gården, og der herskede ungkarsskik. Intet menneske var at sé. Akesson, som bevægede sig på kjendte tomter, kikkede ind i arbejdsværelset, — ingen at se. Gik tilbage ud i vestibulen, ind gjennem en større sal, som gik i ét med en verandamed glasvægge, og kikkede ud i haven, som førte ned til en kanal, hvor der svømmede nogle svaner, — ingen. Vendte atter om, trådte ind gjennem spisesalsdøren og bråstansede: bordet stod endnu fuldt af flasker og glas og så ud som efter en ugenert stormiddag, med flækker og krøllede servietter. Han skulde just gå videre, — da blev han med ét stående og lyttede: atter hørtes der, ganske tydelig, inde fra værelset bagom spisesalen, — en hviskende kvindestemme, en kjole, som raslede. Han trampede hårdt til og slog sig på benet med ridepisken, for at melde sin nærværelse, og skred langsomt henover gulvet. Der blev et øieblik taust derinde; og straks derefter blev Edelborg synlig i døren, med et rødt og forlegent ansigt, men med et urokkeligt flegma i sine vandblå okseøine og sine svulmende lemmer.

«Det er herredshøvdingen,» råbte han tilbage indover værelset uden at se sig om, og gik imod sin gjæst. «God dag, herredshøvding, kom og tag dig et glas.»

Akesson blev stående, — han veirede, at diskretion var nødvendig, og at diskretion under de forhåndenværende omstændigheder bestod i at give tid.

«Tak, jeg skal straks afsted igjen. Jeg vilde bare vide, hvad der er i veien med Gøran. Han røk just forbi mig derude, som om der var ild løs nogensteds.»«Ild løs,» smålo Edelborg med sin flegmatiske kynisme. «Nei fan. Gøran feiler der ingenting. Kom nu med og tag dig et glas med fru Lund — fru Lund er tilbage her — saa skal du få hele historien.»

Dermed tog lian gjæsten om ryggen og skjøv ham ind gjennem døren. Akesson kjendte værelset fra gamle dage: det var drikke- og spilleværelse ved Edelborgs ungkarslag. Gardinerne var ned-trukne, og der herskede halvmørke derinde. Der så yderst uordentlig ud: der var sølet på bordet, overalt merke efter cigaraske og fugtige glas; et gulvtæppe var sparket tilside, og et rygtæppe, tilhørende en kurvstol, lå halvt på gulvet. Ved væggen mellem begge vinduer stod den unge fru Gina Lund. Hun vendte sig hurtigt imod Akesson, da denne blev skjøvet ind gjennem døren, — hun havde ganske bestemt været sysseisat foran speilet! Hun strøg og glattede endnu mekanisk med fingrene over sin kjole. Hun var varm og rød, og håret noget i uorden. .

«Puh,» sagde hun, ikke helt naturlig, «hvor varmt det er! Goddag, herredshøvding! Hvorledes lever fru Bruce?»

Akesson studsede, og en modvilje, han selv ikke kunde gjøre sig rede for, steg op i ham. Han undgik imidlertid at svare, thi værten puffede ham hen til bordet, tog en flaske Caloric i den ene håndog en tykmavet Munk i den anden, pegede med Caloricen på en Hennessy og med Munken på en grøn Chartreuse og spurgte Akesson, hvad han vilde have. Da gjæsten ikke hurtig nok kunde bestemme sig, fyldte han i af alle fire sorter, og således, at det randt over af alle fire glas. Derpå drak han med ham, rakte ham cigarkassen, strøg af en fyrstikke til ham, trak frem et par stole til sofabordet, den ene lige ind i Åkessons knæled, — alt med samme flegmatiske veltilfredshed -—, samt tog selv omstændelig plads i en fauteuil, idet han så dumt på herredshøvdingen.

«Nå,» sagde denne utålmodig.

«Det er jo sandt!» erindrede den anden. «Jo, nu skal du høre.»

Om han kunde huske, hvorledes, her forleden hos Bunths, Gøran havde påstået, at han kunde ride mellem Brønneholm og Søreborg på tre kvarter, hvorledes endvidere han, Edelborg, og fru Gina havde erklæret det umuligt, og hvorledes de havde villet have ham, herredshøvdingen, til afgjørende dommer?

Jo bevares. Han huskede det.

Nå, han, Edelborg, havde havt Lunds til middag idag. Ved madeiraen var Gøran atter begyndt at ride på sin gamle kjæphest. Gøran havde holdt på sit, og de, d. v. s. fru Gina og Edelborg, havde holdt på sit. Da havde Edelborg ment som så, atdet var bedst engang for alle at få tvisten afsluttet, — hellere ride end at prate. Fru Gina syntes akkurat det samme. Imedens skulde Edelborg forsøge at bolde fru Gina med selskab. Gøran havde ikke likt arrangementet og havde seet en smule flad ud, men han skammede sig for at trække sig ud af spillet. Såsnart han havde nået Søreborg, skulde han selv personlig ringe op i telefonen, og så skulde det afgjøres af begge parter med klokken i hånd, hvem der sad med sidste stik.

Edelborg fremstillede sagen med en tør omstændelighed som en jurist, der udvikler et spørgsmål, og med sin sædvanlige flegmatiske kynisme. Fru Gina sad med armene på bordet, noget apatisk, med mæt og søvnig opadtrukne pupiller, helt igjen-nem uinteresseret, som det lod, såvel af udfaldet som også, i særdeleshed, af selskabets uventede forøgelse.

Edelborg så på klokken.

«For fanden, det er på høi tid. Vi må passe på. Kom, så går vi ind til telefonen!»

Telefonen var i arbeidsværelset ved siden af vestibulen. De tog sine glas i hånden, togede derind og satte sig ned for at vente, enhver med sin klokke i hånd. Minutterne krøb langsomt som snegler; men tiden gik dog sin sikre gang. Det var bare fem minutter igjen. Der kom en vis interesse over det hele, — spændingen i et spil.Endnu tre minutter, — fru Gina sad og vred sig hid og did og kunde ikke holde sig rolig, — skreg pludselig i . . .

Telefonen ringede som rasende, ringede og ringede og ringede.

Edelborg stod med høreroret ind til øret.

«Hvad siger han?» spurgte fru Gina.

«Han spørger, hvem det nu er, som har været dum,» svarede Edelborg med et blik over til fruen. «Han eller vi?»

«Det kan der jo ikke være spørgsmål om,» skreg fru Gina så høit, som om det var hendes mening, at det pr. telefon skulde høres helt til Søreborg.

«Det kan der jo ikke være spørgsmål om, siger din frue,» refererede Edelborg, samvittighedsfuldt og med urokkeligt alvor, i telefonen.

Akesson brød straks derefter op. Da han havde nået frem mod korsveien, så han en rytter i raskt trav bøie af fra veien, der gik nordover. Det var Gøran. Han sad stolt soin en konge på sin ganger; han mindede Akesson om en skjeløiet påfugl. Allerede på langt hold halloede han mod den mødende,

«Du kommer fra Brønneholm,» skreg han.

«Ja.»

«Nå, du ved alt?»

«Ja, jeg ved alt.»

«De blev vel fanden så langnæsede, hva1?»^Forfærdelig, det var virkelig uhyggelig a se på,»

"Adjø, herredshøvding. Det klør.mig i fingrene efter at få se dem. Der er ingen tid at tabe — hvad ?»

«Nei, det har du ret i, Gøran. Adjø, Gøran!»

Gøran sprængte afsted videre på sit triumfridt, og den anden blev siddende og se efter ham med et komisk udtryk af gabende forbauselse. Derpå vendte han hesten og fortsatte i sagte mag sit ridt. Solen stod allerede lavt i vest, det blinkede rødt som ildebrand i fjerne vinduesruder, og aftenstilheden faldt på. Da han fik øie på Bunths bolig med de hvide huse i den grønne løvrige have, for der noget igjennem ham. Han .greb sig i det, men uden at han søgte at forklare sig sin følelse. Det var en fornemmelse lig den, man undertiden har, når man vågner om morgenen og ved, at noget godt ligger og venter på en, men hvorom man først i næste øieblik vil bevidst kunne sige, at det er det eller det; og han hensattes pludselig gjennem denne fornemmelse, Gud ved hvorledes, tilbage i sin barndom og så sig med engang stå udenfor porten derhjemme i den skumrende sene aftenstund og lytte efter, om den vogn, som hørtes rulle langt, langt borte på veien, vel var far, som kom tilbage fra byen.

Da han red forbi Bunths grind, så han stjålent op i haven. Der var ingen at se, ikke et menneske.Han følte sig forurettet. Besynderligt, ellers var der altid folk at se derinde, nårsomhelst han drog forbi. I dårligt humør red han videre bortover mod bygden og hjem til sig selv.

VIII.

Herredshøvdingen vilde holde selskab til ære for fru Bruce. Det skyldte han sine venner, disponentens, hvis gjæst hun var; og det var selvsagt, at han var den første, der stod for tur, og at han indledede indbydelsernes række. 1 dette ærinde gik han en dag over til Bunths. Det havde været tordenveir om natten; veisporene stod endnu fulde af vand; den nu udvoksne og halvmodne sæd var bleven lagt ned af regnveirsbygerne. Men luften var atter trykkende, som om der skulde komme mere uveir. Blikstille. De små hvide skyer deroppe i det blå syntes ikke at bevæge sig. Der var overhovedet intet, som bevægede sig; kun en høg, som slog lange kredse borte over sukkerbruget.

Han fandt Bunth, Emiii og fru Bruce i haven; de sad i lysthuset ved kaffeen. Han fremførte sit ærinde, og en ligegyldig samtale begyndte. Mekanisk deltog han; men hans tanker var optagne afnoget andet. Det slog ham, hvorledes de tre personer gjensidig behandlede hinanden. Det var noget så komisk deri. For Bunth var fru Bruce tydeligt nok intet andet end hans kones veninde, hans kones ældre veninde; hun var for ham ikke længere kvinden for manden, ikke netop tante, men ialtfald en ældre, erfaren og en smule kjedelig dame, som det ikke kunde falde en ind at spøge med. Tillige følte han sig usikker ligeoverfor hende; han kunde aldrig finde på noget at sige hende; han sad altid og smilte en smule forlegent, når de talte sammen; og når hun lagde hovedet sådan tilbage og så på ham, blev han ganske ubehagelig tilmode. De to veninders omgangstone havde alle disse småtræk, hvori et sådant ungdomsvenskab røber sig; de var komne fra hinanden, gjenoptog visselig de gamle

former, men de føltes ikke naturlige som i fordums dage. Hos fru Ester merkedes det ikke så meget, hun erstattede det manglende med sin rolige verdenstone og beherskede i ethvert fald situationen; men fru Emili anstrengte sig synlig for at forekomme naturlig og utvungen, for at give sine omgivelser den illusion, at hun og denne kvinde, hvis nærværelse af alle, hende selv iberegnet, føltes som noget generende, var veninder, virkelige veninder. Akesson sad ganske slagen af sin iagttagelse. Der var nu også en merkelig kontrast mellem disse to kvinder. Ja, hvad var det vel egentlig, dette noget hos hans venskone, som han havde følt fra første øjeblik, han havde seet hende, men som han aldrig havde kunnet definere ? Det var, som om dette besynderlige noget havde trådt ham nærmere og fået mere form, nu da hun sad der ved siden af den anden. Han kunde i enkelte øjeblikke gribe det i en forbiglimtende fornemmelse . . . det lå i modsætningen mellem den magre hals og det fyldige legeme, mellem det lille hoved og den kraftige figur; det lå i de altfor regelmæssige ansigtstræk, det lå i de altfor rene ansigtsfarver, i de klare øine og i det glatkjæmmede hår, — denne brutalitet og denne upersonlige korrekthed skreg imod hinanden, og dog .... Ja der lå det, i begge dele, indunder begge dele, bagom begge dele .... dette . . . dette . . . der var noget perverst i ham selv, noget indestængt og lystent, som med en følelse af modvilje holdt på at nå til forståelse deraf . . .

Han vågnede af sine betragtninger: han hørte nogen nævne sit navn. Sandsynligvis var der gået en stund, inden han kom til bevidsthed derom; han kom til sig selv med følelsen af, at der i øjeblikket var indtrådt en pause. Og nu var tre par øine fæstede på ham.

«Eller hvad mener du, Lars?» — Bunth gjen-tog sit spørgsmål.

Akesson havde ingen anelse om, hvad spørgsmålet gjaldt. De tre par øine vedblev i spøgefuldforventning at være fæstede på ham. Han blev ganske forlegen og rødmede.

Fru Emili sad stiv og ubevægelig, men brod ud i en klar, klingende latter og slog hænderne sammen.

«Nei se, manden biir rød! Se Bunth, se Ester!»

Bunth fniste.

«Det har han altid været tilbøielig til,» sagde han. «Vi havde megen moro med ham af den grund. Er det ikke merkeligt, fru Bruce, at en gammel fyr som han der ikke har vænnet sig af med sådant?»

«Jeg ved ikke,» svarede hun med sit mest overlegent rolige tonefald og mødte Bunths blik med netop det ubehagelige udtryk i sine øine, som gjorde ham så usikker. c Det er kanske meget

usedvanligt. 1 så fald: desværre! — Jeg taler

naturligvis bare på mine vegne,» tillagde hun hårdt, medens ansigtet pludselig ligesom blev magrere. «Men jeg tror, det er farligt for en kvinde at indlade sig med en mand, som ikke kan rødme.»

Bunth slugte sin forlegenhed og så noget stødt ud.

< Ja,» sagde han kort, «men man behøver vel ikke nødvendigvis at blive rød, bare om man ser en kalv blive født. — Sådan var han forresten altid,» fortsatte han med sit vindende smil. «Og det er så meget merkeligere, som han slet ikke var noget hængehoved. Vi mandfolk hærdes jo også så tem-melig med tiden; vi ser så meget og hører så meget, at man tilsidst ikke af nogetsomhelst kan sich ver-biiiffen lassen. Vi havde altid vor moro med at få ham til at rødme. Og det hænger i endnu hos ham, skjønt han på grund af sin virksomhed har måttet se og høre mange delikate sager. Det hænger i endnu. Ligesom hans stivhed.»

Gjenstanden for denne lange udredning havde hele tiden siddet taus og hørt på, som det synes temmelig ligegyldig. Nu mødte han et pludseligt og ligefremt blik fra fru Bruce, og det blik bragte ham til straks at reagere. '

«Nu ja,» sagde han, som om det hele var en sag, han længe og nøie havde overveiet. «Det er meget ligetil. Jeg er nu engang for alle slig; om man mener så eller så derom, det får være som det kan. Jeg har altid været for Ietrørt, — for affektiv, kan jeg gjerne sige. Hine illæ lacryinæ. Men når man er meget følsom, er man også gjerne meget

ræd for at blotte sig; man søger gjerne at dække denne egenskab og helst give indtryk af det modsatte. Så går man naturligvis straks over til den anden yderlighed: man bliver stiv. Jeg havde som ung så forargelig let for at forelske mig, og derfor gjaldt det uafladelig at være på vagt; — naturligvis blev man en ren staur at se til. Kan du huske, Bunth, da jeg første gang som skolegut fulgte med til dit hjem efter optrinet med adjunkt Berner?Dine damer påstod enstemmig, at jeg måtte være en kvindehader! Og jeg, som netop var forelsket til opover begge ørene i din søster Ellen; — ligesom jeg var forelsket i hver anden ung pige, jeg mødte på min vei — ligesom jeg forelskede mig i mine skolekamerater, med denne underlige blanding af hemmelig stolthed og ydmyg hengivenhed og ømfindtlig jalousi . . . .»

«Og alligevel ikke gift!» afbrød fru Ernili.

«Og derfor ikke gift!» hærmede han irriteret, — han ærgrede sig over, at han havde ladet sig forlede til at plapre ud med så meget, i modsætning til, hvad han pleiede.

Fru Ernili kneisede med nakken og blev stiv: «Nei men du, det har jeg aldrig hørt: du så snaksom! Og spydig , . . .! Er det ikke merkvær-digt, Emil?»

«Det er det just,» fortsatte Åkesson uden at bemerke fru Emilis sidste ord, sprang op og rystede nervøst på sig. «Man skal aldrig tage tingene så høitidelig, så går alting meget glattere. Ikke gjøre væsen af hensyn did eller hensyn hid, til sig selv til andre. Men bare tage. Tage, så får man. Ellers bliver man siddende ene.»

«På livets vei,» fuldførte Bunth.IX.

Inde i bygden, midt foran kirken, dreiede en vei af, — til høire, når man kom fra sukkerbruget. Ad en temmelig ung allé med vekselvis kastanje og alm nåede man på ti minutter en, som det syntes, nybygget, større gård, der lå frit og ensomt midt ude på en åben mark i et bakkeheld, inde i en nyanlagt have, — med spåntag, med hvidkalkede vægge og gavl og med to lynafledere, den ene på græsplænen foran våningshusene, den anden nede mellem udhusene, der var bygget i en trekant for sig, et godt stykke fra våningshusene. Det hele gav indtryk af at være sådan midt imellem herregård og bondegård.

Her boede herredshøvding Åkesson. Hans far, en af bygdens rigeste bønder og forhenværende rigsdagsmand, Äke Persson i Skillinge — navnet havde siden 1866 havt klang over hele landet — havde på sine gamle dage flyttet fædrenegården herud inde fra bygden. Der havde den, ifølge gammel skik, ligget i et hjørne af den vidløftige eiendom, hvis grænselinjer, dannede af pilgjærder, man knapt kunde følge fra gården, — midt imod kirken på den anden side af veien, netop der, hvor nu alléen begyndte. [følge gammel ugjæstfri tradition vendte den fæhagesiden ud mod veien; på den modsatte side af den lave, mosgrønne bygningsfirkant vendteet umådelig langt og smalt våningshus med ujevnt siddende, firerudede vinduer ud mod en ligeledes smal og lang have med rette gange mellem enorme buksbomhække og urgamle knudrede æbletræer. Inde på gårdspladsen, foran kjøkkendøren, voksede et pæretræ, der oppe over taget mødtes af pæretræet foran kammervinduerne ude i haven; og i det ene taghjørne florerede en rigelig mængde tagløg. Overalt under tagskjægget hang der bur for duerne, og disse opfyldte gjerne i broget mængde en hel tagside, hvor de sad og nød livet. Den nedre halvdel af gårdspladsen var altid optaget af stakker; det var den gamle vis, da den tid damptærskeren endnu ikke var kjendt: man fyldte først aile hjelder, derpå kjørte man ind gjennem de -fire husrækker så meget, som der kunde rummes, og kun, hvad der siden blev tilovers, placerede man udenfor gårdstunet. Men inde i de små lave værelser med sandede gulve og hvidmalte bjælker under loftet, — rum, der i beliggenhed og indredning var typiske for en tid, der snart er forbi —, sad gamle Ake i den samme over hele landet bekjendte sorte trøie, med hvilken han — af koketteri mente nogle — optrådte ved kongens taffel og festerne på slottet, hvor han, kvik og beleven som han var, gjerne såes.

Men da gamle Ake var kommet så høit tilårs, at det kun blev et tidsspørgsmål, når han havde at fare heden, så syntes han, at han og den gamle

5 — Fru Ester Bruce.gård gjerne kunde slå følge ind i forgjængeligheden, og at den nye herre helst burde have en ny residens. Midt ude på marken i et bakkeheld fandtes en rundtformet fordybning med græsbakker omkring,

mundende ud i en sumpet eng; i dens bund var der et stedsevarigt opkomme, en fordums hellig kilde, til hvis guddom der sandsynligvis havde været ofret ligesiden hedenold, hvortil folk endnu langveisfra fartede sankthansnat, og i hvis bundlag man fandt en masse mynter af ældre og nyere dato — offermynterne — da man nu tog sig for at rense den. Kilden forvandledes til et springvand, om hyilket der i stor stil anlagdes en have, og længere oppe på bakkeskrænten byggedes den nye gård. Gamle Ake blev .siddende på den gamle gård, til han en vakker dag lukkede sine øine; og ifølge aftale mellem far og søn blev den straks derefter nedrevet og jevnet med jorden.

Sønnen havde da allerede for nogle år siden taget sin eksamen og flyttet ind i den nye gård. Haven var allerede vokset til; den fordums kilde lå i en mystisk halvdunkelhed, springvandet plaskede i dyb skygge under løvhvælvet; hele partiet nedover mod engen lå som et eneste yppigt buskads, og vildvinen havde nået op mod gavlen og klyngede sig om altanen der.

Det er en varm og stille sommernat, engen nedenfor damper hvidt, og høit oppe på himlen stårmånen. Alle vinduer er vidtåbne; indenfor bevæger sig en vrimmel af mennesker, og en blandet sur af stemmer og latter trænger ud i den tause nat. Også i havegangene kommer undertiden et par tilsyne, eller eh gruppe forsvinder inde i mørket under træerne og dukker atter frem i måneskinnet.

Fru Bruce kommer ud på verandaen, biir stående en stund, går nedover trappen, men bliver atter stående og ser ud over landskabet. Kirken skinner hvid mod den mørke træklynge, ude til venstre ligger sukkerbrugets massive teglstensrøde bygningskompleks, og midt imellem blinker langt i det fjerne en stribe af havet.

Der kommer nogen ud bag hende og stanser. Hun vender sig om: det er værten. Han står i verandaåbningen.

«Men dette er jo rigtig vakkert,.» siger hun muntert.

Han stiger ned ad trappen, stiller sig ved siden af hende og ser drømmende ud over landskabet.

«Ja dette er vakkert,» siger han, blidt som et kjærtegn. «Sådan i hverdagslag kan man jo synes, at hele livet her ude hos os er temmeiig ensformigt og fattigt, og man ønsker sig bort fra det hele, ligegyldigt hvorhen eller til hvad, men bare bort. Men en sommernat som denne, — da tænker man ikke sådan. Da er man; og har ingen længsel. Jo, nok længsel, men af en anden sort. Thi hvor i heleden vide verden skulde man kunne få netop dette, denne nat med denne stemning, som var netop det samme for os, — hvor, uden her, her alene, her hjemme?»

De havde begyndt at gå sagte nedover gangen, frem og tilbage igjen. Hun hørte roligt, men op-merksomt på ham, og der opstod en pause.

«Hvor det ligner det, som De sagde her forleden dag hos Bunths,» sagde hun. «Det var nu meget merkværdigt!»

«A — mon egentlig det?» svarede han. «Er ikke De selv f. eks. aldeles ligedan?» lagde han sagte til og stansede brat, som om han greb sig i at have sagt for meget.

På hendes ydre kunde man ikke merke noget, men hendes ledsager havde på fornemmelsen, at hun i sit indre havde studset ved hans tone.

«Har været, — kanske,» svarede hun efter en pause hårdt og eftertrykkelig. «De må erindre, herr herredshøvding,» tilføiede hun med en vis skarp humor, «at jeg er syvogtredive år og har en elleveårig datter, — Så meget kan i den tid være brændt bort eller tørret ud.»

Åkesson gik eftertænksom og følte sig ilde berørt af det thema, de var kommet ind på; han hverken vilde eller kunde klare sig med en banal frase.

«Man bliver alligevel,» sagde han endelig stille, igrunden altid den samme, som man var fra begyit-delsen af. Når man nemlig er en udpræget personlighed. Jeg kommer til at tænke på et bibelsk citat: »barnet er ikke dødt, men det sover.» Netop det er det. Det kommer kun an på, om det vækkes igjen.»

«Ja,s> svarede hun på sin rolige og bestemte måde, «så længe det kan vækkes. En gang dør det dog alligevel.»

De stansede foran verandatrappen, hun gik opad denne og ind, han stod og så efter hende: hendes legeme forekom ham så spænstigt og bøieligt og hendes gang så ung.

Han havde et ærinde ned i stalden og gik rundt huset ind på gårdspladsen. Da han kom tilbage ind i haven, var denne aldeles tom. Alle syntes at have tyet ind. Han stod netop i begreb med at gjøre det samme, da han pludselig blev stående og lyttede: lyden var kommet nede fra kildegrotten. Han stod en stund, det var aldeles stille; så hørte han pludselig en stemme, det var præstens:

«De tåler ikke, at De ikke får børn!»

Der blev atter stille. Derpå hørte han nogen græde, græde ganske overlydt, en kvinde; og en mand tale, trøste, hviske. Han stod som forstenet — kom til at tænke på sin ven, og stødte bragende til en havestol. Der blev med engang stille dernede; kun sommernatten selv stod og hviskede måneskinslystent.Han gik tilbage og ind den anden indgang, I forstuen sad Edelborg på en stol og sov, med hovedet på brystet. Han var kommet sent, lige fra et drikkelag, og var fuld. Lunds var blevet borte; — der var ugler i mosen, havde Bunth sagt. Med en grimace gik han forbi den sovende og ind i værelserne, ind i salen. I det samme trådte fru Emili ind gjennem den modsatte dør, fra verandaen, stiv og korrekt som sædvanlig, med hænderne sammen- . lagt foran og albuerne udad. Hendes ansigtstræk syntes ham endnu mere regelmæssige end ellers, og hendes hud endnu mere gjennemsigtig skjær; øinene lyste næsten spøgelsesagtig klare og speidede urolig omkring, og fingrene bevægede sig nervøst. Ellers kunde man intet merke. Efraim hørte han straks derpå samtale i værelset indenfor med gamle Bertelsen, noget kunstlet højlydt og muntert.

X.

Da Bunths en formiddag sad ved frokosten — alene, thi fru Bruce var med sin lille pige gået til stationen og havde afbrudt måltidet for at komme betids med et brev, inden toget gik —, sagde fru Emili til sin mand:«Hør du, Emil, der er noget imellem dem.»

Bunth var af en eller anden grund i dårligt humør og undveg sin kones blik, som glimtede imod ham nted forceret interesse.

«Hvad mener du?» spurgte han grættent og afvisende.

«Lars er forelsket i hende,» fortsatte hun og bøiede sig fremover bordet imod ham, i triumferende og spændt forventning, hvad han vel skulde sige til denne trumf,

Bunth satte kaffekoppen mod skålen, så det klirrede.

«Hør nu, Emiii,» sagde han, skjælvende både ud- og indvortes, «jég vil give dig et råd, og det er det: lad de andre passe sit, og pas du dit!»

Han satte på hende et par glødende øine og understregede hvert ord. Hun gjorde ikke en bevægelse og forandrede ikke en mine; men hun blev pludselig ganske hvid i ansigtet. Hun sad fremdeles i sin foroverbøiede stilling og forsøgte rolig at møde hans blik, der uafbrudt og truende stirrede på hende. Derpå gled hendes uvilkårlig til siden. Hun reiste sig uden at sige et ord, og gik sagte ud uden at se sig om. Hun havde med magt måttet holde sig opreist: hun følte sig med ét så underlig mat i knæerne, og benene vilde ligesom ikke bære hende, ikke flytte på sig. Hun gik igjennem hele huset, mekanisk som en sjavngjænger, og som om hun vildelægge den størst mulige afstand mellem sig og ham, for at føle sig sikker; hun var så ræd som aldrig før i sit liv. Hun stængte omsorgsfuldt sengkammerdøren efter sig, stillede sig ved vinduet og så ud —• uden at se noget. Hvad betød det? Hvad havde

han villet sige? Skulde han.............? Hun blev

med engang kold over hele kroppen, og mat, og måtte støtte sig mod vindueskarmen. Men kanske var han bare vred for det, hun havde sagt: han havde jo fra begyndelsen af slet ikke villet høre tale om det der. Gud ved hvorfor. Eller havde han sagt noget, den ukjendte, han som havde lyttet, og som havde advaret dem ved at støde

til stolen . . . . ? Hvad havde han at sige? Han havde intet at sige! Der var jo ikke skeet noget .... A, det var nok, nok! Det var en smuk begyndelse! Nok for Bunth! Men hvem, hvem var det? Dette var ikke til at holde ud: at vide, at den mand, som kjendte hendes lønlige skam, fandtes i hendes nærhed, uden at hun anede, hvem det var. Hun vred sine hænder: om hun bare havde rede på, hvem det var! Men nu: at vide sin egen dårlige samvittighed smyge omkring sig, hver dag og hver time kanske, i et andet menneskes skikkelse og dog usynlig 1 Det var ikke tii

at holde ud; det var ikke til at udstå..............

Og hun stod med ubevægelige ansigtstræk og stive, blanke øine og så ud •—• uden at se noget..........Inde hos Bunth sad Åkesson. Han var kommet netop som disponenten havde tændt sin morgencigar og skulde gå over til sukkerbruget. Han lagde ikke merke dertil, men slog sig ned inde i arbejdsværelset.

«Kanske jeg forstyrrer dig?» spurgte han, da den anden ikke sagde noget, men iagttog en understreget afventende holdning.

«Nei bevares,» svarede Bunth, forbauset og spydig, som vilde han egentlig sige, at det kunde da vel for fanden merkes.

Akesson syntes imidlertid neppe at lægge merke til hans dårlige humør; i ethvert fald brød han sig aldeles ikke om det, '

«Skat du til stationen?» spurgte Bunth, da vennen ikke sagde noget.

«Ne—ei,» svarede han langtrukkent og rystede på hovedet. Og da Bunth gjorde en nervøs, irriteret bevægelse, lagde han til: «jeg er bare ude og driver. Jeg har møde siden hjemme.»

Han fik en cigar, de samtalede om ligegyldige ting, og der gik nogen tid. Bunth så uafladelig på sit ur, for på denne måde at meddele sin ven, at siden idag spillede en vis rolle for ham; men den anden merkede intet eller vilde ikke merke noget. Sad og sad.

Der blev en særdeles lang pause.

«Hør du, Bunth,» sagde han med en stemme,som han forgjæves søgte at gjøre utvungen, og med urolige øine, «sig mig, kan du egentlig forstå, hvordan det hang sammen med fru Bruce og hendes mand ?»

Det gav et sæt i Bunth, han stansede, just som han skulde føre cigaren til munden, skrabede et par gange frem og tilbage med foden over gulvtæppet og sad og så ned en stund.

«Nei,» sagde han stille, men kort.

1 det samme løftede han hovedet, førte cigaren til munden, dampede løs og så midt igjennem røgen på sin ven. Denne røbede intet; men det var gået ham gjennem marv og ben. Han følte sig skamfuld, som var han greben på frisk gjerning; men bevidstheden om, at det forholdt sig så, som vennen med sit indiskrete blik havde insinueret, skjød igjennem ham som en pludselig solstråle gjennem en gråveirssky. Bunth lod også som intet; men i sit indre var han fyldt af en med forbauseise blandet uvilje over, at det dog kunde være, som Emili havde sagt. Han begreb det ikke, slet ikke; gå hen og forelske sig i fru Bruce, i fru Bruce, — nei, det begreb han ikke! Og så skulde hun kanske blive hans nabo for livet — han vidste ei hvorfor, men han kjæmpede instinktivt imod ved udsigten hertil.

De to venner var skiltes ad udenfor porten. Nuja — fortsatte disponenten, idet han gik henimod sukkerbruget — det var kanske altsammen bareindbildning. Det var jo kun en løs formodning. Mistænkeligt var det ialfald; hvad fanden kunde ellers Lars have interesse af at få vide, hvordan det havde hængt sammen med fru Bruce og hendes fraskilte mand 1 Der havde ikke været noget at se på ham, ikke en smule; nu, det sagde jo ingen ting; han kjendte sin mand: lian skulde nok ikke i et sådant øieblik have forrådt sig med en mine, om også lynet havde slået ned midt for næsen på ham. Stivheden var rigtignok et tegn; men neppe noget afgjørende. Overhovedet stolede han slet ikke på sin dømmekraft idag; han var i et altfor irritabelt humør; det var den satans maven; hvorfor fan skulde man også spise så meget udpå natten? Havde han ikke til og med ladet sin vrede gå ud over Emili, bare

fordi det drukne kadaver apothekeren i sin fuldskab havde brydd ham med hende og Efraim...............!

På dette sidste anliggende tænkte Akesson derimod slet ikke, da han gik hjem over den afskårne rugager, mellem kornstørene. Og dog var det egentlig i dette anliggende, han idag var gået over til Bunths; — eller idetmindste indbildte han sig det. Han havde villet rekognoscere terrænet, — se efter, om vennen havde veiret noget, og om Emili havde nogen slags mistanke om, at det var ham, der havde været tilhøreren. Men alt dette havde han helt og holdent glemt; for ham eksisterede der øjeblikket intet andet end hans spørgsmål og denandens svar. Hvorfor han havde spurgt? Ja, det vidste han ikke selv; det var kommet af sig selv; han var sig jo endnu dengang ikke årsagen helt bevidst; nu var svaret på det spørgsmål ham fuldkommen ligegyldigt; kanske kom det bare af hans gamle vane at gå til Bunth og spørge ham tilråds om altting. Han så uafladelig for sig Bunths blik

bag cigarrøgen, manede det selv frem for sig, fremholdt det med alle de nuanser, det havde udtrykt, for dog tilsidst at beholde blot .det ene: at han forstod, at han havde mistanke .... Det var just dette, han ikke havde kunnet sige sig selv; visheden havde rundet op i ham som et solglitrende springvand, og det brusede i ham af en blyg lykke, brusede og sprængte på. Han vidste ikke, hvor ban skulde gjøre af al denne overstrømmende følelse, som han gik med; en nervøs og glad ørhed gjorde hans skridt hastige. Han gik fremover en gangsti mellem et dige og en kornteig; mekanisk brød han af et aks og gned ud kornene i sin flade hånd, for at se om teigen var moden til at skjæres. Det var en stille og tungsindig gråveirsdag; ganske varmt i luften; det var faldt så meget dug om natten, at . der ikke kunde være tale om at kjøre ind rugen før efter middag. Overalt hvilede arbeidet; det var tomt på markerne, hvorhen man end så. En mild, dæmpet følelse steg op i ham, og han blev ganske bevæget uden at vide hvorfor.Da han var kommet op bakken og havde ilået gården, vendte han sig om og så udover bygden. Den forekom ham så ny, så ukjendt, -som havde lian aldrig seet den før, — uden kanske i sine barndomserindringer. Langt borte på veien, mellem stationen og sukkerbruget, kom en kvinde med en liden pige ved siden .... Det gav et sæt i ham, og han blev stående med blikket heftet pa disse to små, utydelige skabninger, der næsten umerkelig bevægede sig fremover veien. At tænke sig, at hun, som gik der, hende elskede han, hende trængte han, hende vilde han gjøre til sin! Han opdagede pludselig hendes ansigt lige foran sig, der for igjen-nem ham en fornemmelse af, hvorledes hun bevægede sin spænstig bøielige krop, to arme lagde sig hårdt om hans hals, et forpint, spørgende, hengivent blik så ind i hans, han kjendte med ét, hvorledes hun

kunde kjærtegne med sin stemme,..............og han

droges med tusinde hemmelige væsensfibrer henimod den utydelige skikkelse derborte på veien, grebes af en tærende smerte over ikke straks at kunne komme hen til hende og få, hvad hans syn havde foregjøglet ham.

XI.

Ved middagstid en smuk dag ude i august gik tre herrer udover Laugeiinie. i Kjøbenhavn, henimodStrandpavillonen. Det hændte undertiden, at en og anden af de mødende stansede, vendte sig om, så efter dem og trak på smilebåndet; der fandtes også over gruppen noget, som ikke undgik danskernes skarpe sans for det komiske. I midten skred en høivokst herre i grå sommerdragt, skjævtsiddende cylinder, greltrøde handsker og halstørklæde af samme farve. Hans mørke helskjæg var tætklippet og tilspidset å la Henri IV; moustascherne var derimod trukne ud i to lange voksede spidse; og da han en gang tog hatten af for en mødende dame, blottede han en hel man af sort opadstående hår. Han skred frem mellem begge sine ledsagere med en vis værdighed og med et udtryk af selvfølelse, som tydelig sagde, at han gik der med en særdeles klar bevidsthed om, at han var et hoved høiere end de andre. 1 virkeligheden var han det godt og vel. Til høire for ham gik der — og det på en egen måde: man havde det indtryk, at benene var hinanden iveien og uophørlig snublede over hinanden — en spinkel yngling med et gråblegt, magert ansigt og et tyndt rødligt skjæg om mund og hage, i gul stråhat samt i en sådan halvmørk dragt, som man benytter hele året rundt. Den høivokstes venstre nabo bidrog imidlertid navnlig til at gjøre gruppen burlesk. Han var klædt med en udadlelig eleganse og bar blomst i knaphullet. Han havde et kolossalt hoved med et mørkerødt apoplektisk ansigt, skjønt han måtte væreganske ung; han havde kolossale, røde hænder og endnu kolossalere fødder; og alt dette kolossale sad på en ualmindelig undersætsig krop med usædvanlig korte ben, hvad der bevirkede, at han krabbede sig frem ligeså kluntet og skjævt som en

ikke udvoksen hundehvalp.

Da de tre herrer havde nået frem til Pavillonen, dreiede de af opover den bueformede brygge og steg ind i glasverandaen til høire, hvor nogle spredte gjæster sad ved de hviddugede borde, spiste middag og nød livet derude på Langelinie og den smukke udsigt over sundet. Den store gik i spidsen, derpå kom den lille magre, og tilsidst den lille tykke. De vandrede gjennem verandaen i hele dens længde, — stumme som de havde vandret frem langs Langelinie. Den store stansede og kastede et kritisk overblik over situationen, mønstrende terrain og publikum. De to små havde også stanset og gjorde ligedan. Derpå syntes den store pludselig at have fattet sin beslutning: han skred resolut frem til et af bordene ved glasvæggen, hang op floshatten, trak frem en stol, satte sig på den, strøg med begge hænder gjennem sin tætte manke og stirrede ret ud for sig. De to små fulgte stumme efter og tog ligeledes plads. Derpå hengik en stund, hvorunder intet skede. Den store begyndte at se sig omkring, som om han søgte noget.

«Hvad er det for en skik,» sagde han tilsidstpå høilydt bredt svensk, «her findes jo ingen kell-ner! — Man burde vel idetmindste have «Dagens Nyheter» her. Vær så snil, Peters, og gå ind og hør efter.»

Den lille tykke reiste sig respektfuldt.

«Straks,» sagde han og krabbede afsted på sine store fødder.

I det samme kom et par opvartere ud gjennem døren med armene fulde af fade og assietter.

«Hør nu!» skreg den store. »Vaktmästare!»

Den ene opvarter sprang videre med sine portioner uden at ænse ham. Den anden var en velnæret opvarter med alder og erfaring, med lange bakkenbarter og et udtryk af ro, der ikke mere lod sig anfægte af nogetsomhelst. Han så over på gjæsten, medens han forsynede sig med knive og gafler, med et godmodigt flegma og nikkede beroligende. Men ved bordene vendte flere sig om ved den høilydte ordre, — blandt andre også en ung mand i gråtæmet sommerdragt, som sad med ryggen mod de nyankomne, ved bordet inde i selve hjørnet ud imod Langelinie. Han betragtede, over skulderen, noget ostentativt længe, den store mand med ironisk rynket pande og uvilje i blikket.

Pludselig reiste den stores ledsager sig og kom hen til ham.

«Goddag, herr Akesson,» sagde han på dansk, med en yderst lav stemme.Åkesson reiste sig, så på den fremmede, som om han i dennes ansigt vilde læse sig til en erindring, og sagde nølende:

»Undskyld, er det ikke herr Randrup?»

«Jo,» svarede den anden med en livstræt stemme, som om han beklagede at måtte erkjende, at så var tilfældet, og betragtede ham med en umotiveret hjertelighed i sine små grå, slu ørne.

De vekslede håndtryk og satte sig. De havde lært hinanden at kjende i studentersamfundets første tid, da Randrup var en af dettes ledende ånder og Akesson havde spillet en vis rolle blandt de frisindede i Lund. De havde ofte truffet hinanden i Lund og Kjøbenhavn på officielle og private besøg, og havde en tid været ret meget sammen. Nu havde de ikke seet eller hørt noget til hinanden på flere år; Akesson vidste ialfald intet om den anden, uden at han havde slået sig på journalistik og skrev i et europæisk blad. Han spurgte i samtalens løb den anden herom; men han gav enten et svar, som kunde være både ja og nei, eller også udtrykte han sig i meget dunkle ordelag. Han sad hele tiden og snoede sit tynde, krusede hageskjæg og så på Akesson med sine forskende øine og gjorde det lille, han sagde, endnu dunkiere ved den hemmelighedsfuldt lavmælte tone.

«Vil De ikke slå Dem sammen med os,» sagde han og reiste sig. «Det er landsmænd af Dem,»

6 — Fru Ester Bruce.tilføiede han, da han merkede, at Akesson nølede.

«Ja, det hørte jeg,» svarede denne tørt.

«Det er en bekjendt mand,» fortsatte den anden; «navnet har De nok hørt. Maleren Odman . . ,

Det gav et ryk i Akesson, men han blev tilsyneladende rolig siddende; kun hånden greb hårdere om gaffelen og dirrede en smule. Hvad der i dette første sekund foregik i ham, det vidste han ikke så nøie selv. Det var et kaos af de sterkeste og mest modstridende følelser. I begyndelsen var det mest modvilje, en flau smag i sjælen; men udaf denne løste sig allerede i næste øieblik noget, som bandt ham, tvang ham, drev ham til at blive, at stanse, endskjønt han helst skulde villet gå, ile bort, løbe sin vei uden at se sig om — drev ham derhen, hvor han sad, denne anden, hendes forrige mand, han som havde havt hende, eiet hende, og hvis barn det var, hun havde hos sig . . . Men dette noget, der havde løst sig ud af hans første instinktive følelse af uvilje, var sterkere end uviljen, sterkere end ham, sterkere end alt andet. Det tog magten fra ham, viljen fra ham, hypnotiserede ham: — en underlig syg pinlig nysgjerrighed, som han ikke forstod, og som han skammede sig over, fordi han syntes, at den var pervers ....

«A jaså,» sagde han med fuldkommen selv-beherskelse og resolut, «det skal være mig en fornøjelse at gjøre deres bekjendtskab.»

Var det bare et udslag af hans kjærlighed; eller var det bare en instinktsmæssig antipati, — fra det øjeblik han stod ansigt til ansigt med maleren, følte han sig irritabel. Han måtte med øjnene ubevidst ligesom have målt den anden, thi denne for nervøst med hænderne gjennem håret og mødte spørgende hans blik, med en nuanse af studsende krænkelse. Dybt nede i ham kogte en lyst til at udfordre, ydmyge, såre.

Maleren spillede gourmand; han undersøgte hvert fad, kritiserede buldrende, sendte ud noget, vilde bytte om retter og gjorde støi. Åkesson blev nervøs.

«De synes ikke at goutere kjøkkenet her,» sagde han stilfærdig ironisk.

«Ne-—ei. Man sagde mig, at man kunde spise

godt her. Æsch! det er jo lokalpatriotisme. Det er dette tyske fedtflydende! Når man som os i Stockholm er vant til fransk kjøkken............1»

Hans modpart taug.

«Og servicet!» fortsatte han. «Hvad fan er det for slags service! Se her! Sligt gik nok ikke an på Grand eller hos Rydberg! Ne—ei!»

Dermed stødte han foragtelig til et saltkar og pegede på et lidet skår i giasset, — med en så triumferende listig mine, som om nogen havde villetnarre ham til at kjøbe for en hel formue i værdiløse aktiebreve, og han med overiegen klogskab havde gjennemskuet knebet.,

Akesson tog saltkarret og rakte det til opvarteren, der i det samme kom med en ny ret til maleren. Opvarteren blev stående foroverbøjet, så på saltkarret, så på Akesson.

«Forstår De ikke?» spurgte denne alvorlig.

Opvarteren lo dumt.

«Hv-—hva' beha'er?»

«De skal bringe et andet.»

«Et andet saltfad?»

«Ja.»

Opvarteren sprang bort til et andet bord med den ulykkelige tingest og kom tilbage med et andet saltkar. Akesson besigtigede det så grundig, som om det var en maskine, der skal godkjendes af sagkyndige, inden den tages i brug, dreiede det frem og tilbage og undersøgte det på alle kanter. Opvarteren stod under dette og gabede, gjorde ved nabobordet samme manøvre med det kasserede saltkar og kredsede rundt selskabet med en så forstyrret mine, som om han ikke var sikker på, om han ikke havde med galhuslemmer at bestille.

Skåningen havde imidlertid med en tilfreds mine over undersøgelsens udfald placeret den lille glastingest med sit

hvide indhold og sin hornspade midt på bordet.«Man må jo forsage ikke at blamere sig altfor meget hernede,» sagde han. «De er vist også stockholmer, herr Peters,» tilføjede han.

«Ja da, ægte!»

«Ja, ja, se det! Ikke mindre end to stykker, som man har at vogte sig for 1»

Det havde en stund seet ud, som om maleren skulde bryde løs: han rettede sig op og blev mørk i ansigtet, og munden stod allerede fuld af ord. Men pludselig ligesom sluknede det hele, øinene flakkede et par gange frem og tilbage, og det rykkede i mundvigerne. Derpå sænkede han blikket og gav sig rolig og taus til at spise.

Middagen løb af i stilhed: man samtalede blot det allernødvendigste og det allertrivielleste. Så togede man i forening ind til byen, begge stockholmerne i spidsen. Akesson kom et langt stykke bagefter med Randrup; denne havde med stor indvortes nydelse fulgt optrinet ved bordet.

«Hvem er egentlig herr Peters?» spurgte Akesson.

«Det er Odmans Peter,» svarede den anden hemmelighedsfuldt og strøg sig om skjægget.

«Odmans Peter?»

«Ja, det er Odmans Peter,» gjentog Randrup og lo inde i skjægget, — det lød som en kræmten. «D. v. s. sekretær, løbergut, bybud, chargé d'affaires osv. Han pakker ind Odmans malerier, når de skalsendes andetsteds. Han skriver hans breve efter diktat — Ödman underskriver bare. Han går rundt og lægger hans visitkort i brevkasserne hos redaktører og kunsthandlere — det er nemlig i den form, Odman gjør sine visitter: han har læst i aviserne, at fyrstelige personer på den måde viser sin høflighed, når de besøger et fremmed land, ligeoverfor statsministre og repræsentative personnager. Han refererer ham aviskritikerne over hans malerier — Ödman rører nemlig aldrig et blad. Han henter punsch hjem til atelieret, -- ligeså piger, når vor herre falder i fristelse.»

«Nå, men mennesket gjør vel også noget for egen regning.»

«Aa—ja. Han skriver korrespondenser til svenske provinsblade. Men det er bare sådan ved siden af. Han er Odmans Peter.»

Randrup havde holdt sin lange harang 1 en så lun og dæmpet tone, at ironien næsten var umerke-lig. Den sad egentlig kun i øinene, når han nu og da gav sin ledsager et sideblik, — en ironi, fuld af ondskab og tillige af stille galgenhumor.

Da de nåede »Kongen af Danmark», hvor Akesson boede, besluttede de der at drikke kaffe. Odman rekvirerede punsch. Da man havde drukket det første glas, vendte han sig pludselig mod Peters.

«For satan,» udbrød han. «Nu må telegrammet være kommet, — telegrammet om, at det kram erafsendt derhjemmefra. Hør du Peters, det vilde være pokkers hyggeligt af dig, om du vilde springe hen og se efter.»

Herr Peters gjorde en ærbødig lydighedsgestus, reiste sig straks og luntede afsted.

Åkesson gav også en halv flaske punsch og brød derpå op for at gå op på sit værelse: han havde noget at ekspedere, som ikke tålte opsættelse. Men Randrup vilde ikke slippe ham; og han selv stod under en mystisk indflydelse af denne dunkle seige fornemmelse, at han og maleren havde et mellemværende, som endnu ikke var afgjort. Han lovede udpå aftenen at opsøge dem i Tivoli. De skulde holde til hos Nimb.

XII.

Da Åkesson var kommet op på sit værelse, satte han sig i skjorteærmer — det var uudholdelig varmt trods de nedslagne markiser — og tog fat på sine papirer. Det gjaldt en arvesag for Gøran Lund; det var den, som havde bragt ham til Kjøben-havn, — og det på et tidspunkt, da han selv derhjemme havde ganske andre sager fore. Men han havde jo sin virksomhed at skjøtte; Gøran var hansven; det hastede; og hvorledes skulde han kunne sige nei? under hvilket påskud? Gøran var kommet ridende til ham om eftermiddagen hin samme merke-lige dag, da han gjennem Bunth var bragt til bevidsthed om, hvordan det var fat med ham, — havde fremført sit ærinde og bedt

ham reise allerede følgende morgen. Han havde været sig selv helt ulig, Gøran; han havde ikke skreget som vanligt, og det øie, som ikke skjelede, havde set på ham med et blik som en syg hunds. Han havde ikke villet sidde ned, men såsnart sagen såvidt var bragt på det rene dem imellem, havde han straks steget tilhest igjen og strøget afsted fra gården, som om han frygtede at komme for sent hjem til Sørehorg til et eller andet..........

Akesson fordybede sig i sine papirer, læste, læste om igjen, vendte bladet, læste videre, vendte bladet tilbage igjen .... han kunde ikke fastholde tankegangen i dokumentet, ikke få tag i knebene, — og derpå kom det jo an. Heden var utålelig; en tlue surrede utrættelig foran hans ansigt og satte sig uafladelig på hans næse og lod sig ikke jage bort; og hans tanker ophørte pludselig at følge hans blik og fremtryllede et helt forbiglidende panorama mellem dem og papiret............

Ud på aftenen, efter maden, var han gået over til Bunths. De var ikke hjemme: bortreiste på besøg. Men fru Bruce var hjemme; hun sad isalonen, troede pigen. Han trådte ind i salonen, der var skumring, som udenfor, og i krogene lå mørket helt tæt og sort og ugjennemtrængeligt. Fra en af disse kroge, hjørnet ud mod haven, hørte han en kjole rasle, og han så noget hvidt skinne.

«Er det Dem, herr herredshøvding?» spurgte en stemme, hendes stemme.

Han trådte hurtig hen til hende og tog plads i en lænestol midt fremfor hende, med ryggen mod vinduet og det svage aftenlys. Han kunde intet skimte af hendes ansigt, uden noget hvidt, som rørte sig inde i mørket.

«Jeg kommer for at sige farvel,» sagde han stilt og noget stakåndet. «Jeg reiser nemlig bort imorgen tidlig.» ,

Det blev aldeles ubevægeligt derinde i hjørnet og aldeles tyst. Han anspændte enhver fiber i sit væsen, som om han vilde lytte ud af denne taushed den hemmelighed, han længtes efter. Havde pausen været så lang, at den derved røbede noget ? Havde den været så kort, at den ingenting sagde? Han vidste det ikke, spurgte sig forgjæves derom, — da og siden, utallige gange.

«De reiser bort,» kom det tiisidst inde fra mørket, rolig og høit, som om der ingen fortrolig skumring gaves omkring dem og imellem dem. «For længere tid?»

«Nei. Blot for nogle dage. En uge høist.Jeg håber, at vi ... . De er vel endnu her, natjeg kommer tilbage?»

Han havde presset det frem, han skjalv i stemmen, det syntes ham, at et svælg af lydløshed åbnede sig bag disse ord, og han sad og ventede på svaret uden at drage ånde. Det kom ikke, kom ikke, syntes han; og han følte allerede sin hånd bevæge sig for famlende at gribe hendes. Da stod hun med ét opreist foran ham og sagde med en rolig og klar stemme, hvori ingen oprørte sanser skjalv:

«Jeg bliver vist endnu et par uger.» — — Akesson lagde resolut papirerne sammen, rullede op markisen og satte sig ved vinduet. Solen skulde vist allerede til at gå ned; en blålig skumring lagde sig over den åbne plads under ham, over Kongens Nytorv og det kgl. Teater og menneskevrimmelen ....

Og om morgenen havde han tilfods begivet sig afsted til stationen i det håb at træffe hende, — det var jo hendes timer. Han ventede at få se hende, når han bøiede af fra sin allé ind på hoved-veien; men der var ingen at se. Han ventede at få se hende ved den bøining af veien, hvor han havde opdaget hende hin morgen; — tomt, ikke et menneske. Han gik hurtig til i sin nervøsitet; men da han nærmede sig Bunths hus, fik han hjerteklap og sagtnede mekanisk sin gang. Gardinerne var oprullede for hendes vinduer, de stod vidtåbne, —som hin morgen; men grinden til haven var stængt, som om den ikke havde været åbnet den morgen, og haven selv lå tom og taus, som om endnu ingen fod havde trykket sit spor i de grusede, duggede

gange ....

Han for op af sine vågne drømme og trak uret frem af lommen. Det var på høi tid at begive sig afsted til mødet. Han trak hurtig frakken på med en blandet følelse af ubehag og glad bestemthed.

XIII.

Han tog veien ora »Strøget». Det var en eneste vrimmel på de smale trottoarer i den smale og bugtede Østergade.

Aftenen indhyllede alt ligesom i et mygt blåt mørke. Det var trykkende varmt og tørt; da han gik over Amagertorv, lynede det over hustagene bag ham. Han var gået ned ad hele Østergade i den sindstilstand, der behersker et menneske, når det vågner efter en lang, sund, styrkende søvn med gode drømme. Ligesom man dagen efter dobbelt længes efter den kvinde, man om natten har seet i sine drømme, — og det kan jo hænde, at på den måde endogså en kvinde, dr ellers vilde være en temmelig ligegyldig, pludselig, omend forbi-gående, tar magten over en mand, som endnu er ung, — således var det også gået med ham. Og når han nu så det lyne deroppe over hustagene, da slog det med et ned i ham, at tordenvejret kom østenfra, hvor Skåne lå, og at uveiret kanske netop i dette øieblik drog over hjemmet, — og i det samme blev denne tanke til et billed. Han så landskabet ligge i en gulagtig skumring, hvori alle hvide vægge, kirketårnet i Skillinge, hans egen gård, Bunths bolig, så ganske spøgelsesagtige ud, og løvskogen fik en skjærende æggegul farvetone. Kreaturerne rautedc ude på de tomme marker; og menneskene sad inden døre, sammenkrøbne og tause, medens de lergule skyer jager frem over sletten —? vælter og boltrer sig, tørner bragende sammen og slår ild mod hinanden, som en flok onde ånder. Ikke en regndråbe falder; det er «tør torden»; det smelder, det lyner, kreaturerne brøler af angst ud i den gule, tause skumring, deres stemmer lyder hver på sin måde; lænkehundene tuder af rædsel; og der kommer et øieblik af den haieste stilhed og den høieste feber, da tordenen tier, dyret tier, og mennesket vrider sig taus i heden, da hele naturen står og venter og ikke vover at drage ånde. Så kommer et sus langt borte, kommer nærmere og nærmere; en enslig stor tung dråbe plasker høilydt mod ruden; et pludseligt hvin; en to-tre dråber plasker tæt efter hverandre; med ét syder og brølerdet bagom hushjørnet, trækronerne ude i haven, blåhvide i den gule belysning, svaier frem og tilbage som tørkeklæder i storm; regnet rasler og hvisler og står som en vandvæg, bag den flyder alle gjen-stande ud, men røde og blåhvide lyn skinner igjen-nem. Uveiret trækker over. Sommernatten er atter der med sin rigtige blå skumring; himlen klarner op over gården; kun borte i vest står en sort skyvæg, som stundom flammer op og buldrer. Det rinder og skvulper overalt; lænkehunden ude på gården ryster vandet af sig. Solen kommer endnu engang tilsyne, inden den går ned, spænder sin regnbue over sletten og glimter ildrødt i vinduerne nær og fjern. Overalt slår man døre og vinduer op på vidt gab, for at få ind i værelserne den rensede og afkjølede luft, — og fru Bruce ligger ud over

vindueskarmen i sit gavlværelse..........

Det gav et ryk i ham. Han kunde have skreget høit. En vild længsel var kommet over ham, ubetvingelig som dyrets instinkt. Han gjorde nogle ufrivillige armbevægelser med sin stok; det ligesom løstes inde i ham, og han fyldtes af en inderlig ømhed, som gik over til en glad jubel. Han gik muntert nedad Vimmelskaftet, sagte nynnende en gadevise. Han syntes, at alle mennesker så på ham, at alle ansigter lysnede mod ham, at alle øine lo mod ham. Eller var det bare gjenskinnet fra ham selv? Nå, det kom jo ud på et . . .1 Hovedsagenvar .... [a, hovedsagen var, at han troede, han imorgen allerede kunde få papirerne iorden og vende hjem. Vende jem...............og imorgen . . . .!

Han havde aldeles glemt, til hvilket møde han gik, og hvem han skulde træffe sammen med. Først da han kom ud af Frederiksberggade på den åbne plads ved Tivoli, huskede han det. Ja, i hvilken hensigt egentlig . . . ? Han sagtnede ufrivillig sin gang. Hvad angik det menneske ham? Hvad havde han at gjøre med ham? Han var jo ham aldeles ligegyldig. Ja ... . var det bare ligegyldighed, han følte, ved tanken på maleren? Nei, nei; det var mere. Det var først en bitter smerte, et sår, som bestandig brød op, og som altid skulde bryde op påny: — denne mand havde eiet hende, havde levet sammen med hende i årevis. Og så var der had: han følte sig selv krænket af dette menneske, gjennem hende, som han elskede; en lyst til at søge hævn, hævne hende og sig selv på en gang, en ubestemt hadefuldhed, der dog drev ham mod den anden, for at lære ham at kjende, finde ud hans såre punkter, konstatere hans sjælsbylder og vise ham dem i speilet. Deres første møde fra middagen dukkede pludselig op, medens han gik fremad langs udstillingsbygningen; og den antipati, han da straks i første øjeblik havde følt, kom sterkere tilbage. Der slog imod ham ligesom en dårlig lugt; og inde i ham foregik der en usynlig bevægelse af modbyde-lighed. Forfinede mænd har Iigeoverfor andre af deres eget kjøn et lignende instinkt, som bringer kvinderne til at reagere syrn- eller antipatisk, tiltrækkes eller frastødes af denne eller hin enkelte mand. Dette instinkt fremkaldte, alene ved erindringen om maleren, en fornemmelse af uvilje, og på grund af det samme

instinkt vidste han, at denne mand måtte virke på samme måde på denne kvinde. Bevidstheden herom drev en hel inderiighedsbølge gjennem hans sjæl; og han syntes, at han og hun ved dette fællesskab var komne hinanden så nær, så naturlig og intimt nær, og han følte en trang til at tage hende ind til sig, ganske ømt og sagte...........

Han fandt de tre herrer på verandaen hos Nimb, der hvor den store trappe fører op midt foran koncertbygningen. Han var forsinket, og de andre havde allerede fået maden serveret. Randrup modtog ham med et blik, der syntes at udtrykke en dyb, hemmelighedsfuld og hengiven forståelse, og rystede overdrevent varmt hans hånd, som om Åkesson var hans specielle ven, og som om det var Randrup overordentlig kjært at træffe just ham. Maleren derimod bøiede sig stivt og afmålt og understregede, at det var ham fuldkommen ligegyldigt, enten Åkesson kom eller gik, og at han ikke engang lagde såmeget som merke til det.

Åkesson sad netop og studerede spisekartet, da en herre og en dame kom ud fra spisesalen.Maleren hilsede høflig og noget skøieragtig fortrolig på dem, da de gik forbi, samt så med et smil efter parret, da dette steg ned trappen.

«’Tyren’,» sagde han, og det lyste listig-kynisk over hele ansigtet.

Herr Peters satte spørgende begge sine okse-øine i ham, men han fandt sig ikke foranlediget at besvare spørgsmålet.

«Hvem var det?» spurgte herr Peters tydeligere.

Maleren kastede endnu et listigt blik efter parret, der forsvandt i mængden borte ved koncertsalen, og syntes ikke at bryde sig om sit faktotums interesse. Han sad en stund og nød indvortes.

«Vi kalder ham «Tyren»,» sagde han halvhøit. «Lagde De merke ti! fruen, mine herrer? Hun ser sandelig ikke ud til det; men —- ved De hvad! — bryllupsnatten strejkede hun. Hun blev halvgal; hun kom til og med på hospitalet.»

«Hvad var det da?» undrede sig herr Peters.

«Ja, sig mig det: hvad var det,» svarede maleren dæmpet og smålo.

«Han har kanske glemt at tage nødvendige hensyn,» mente Peters diskret.

«Herregud, det kan man jo ikke,» indvendte maleren afvisende og halvt krænket.

Den anden sad og vuggede forlegent på kroppen; han havde lyst til at sige imod, men han vovede sig ikke rigtig til.«Der er vel forskjel i så henseende,» sagde han tilsidst med et spagt og forlegent smil.

Maleren sad med kniven i den ene hånd og gaffelen i den anden, rettede sig og satte to truende øine i sit faktotum.

«Vii du tale til mig om kvinden?» sagde han strengt og med udfordrende patos.

Randrup gav Akesson et puf.

«Se, se! Se på Peters’ øine!»

Peters vilde svare noget, men kunde ikke få en stavelse frem. Hans ansigt blev endnu rødere end sedvanligt, og hans to store, gråblå, rødblasse øine skjelede i hver sin retning — skjelede endnu mere, da Randrup gjorde den fremmede opmerksom på fænomenet.

«Det indtræder altid,» fortsatte Randrup orienterende og lo i skjægget, «når han anstrenger sin hjerne for meget eller kommer i affekt. Der hvor en anden stammer, der skjeler Peters. Han har nemlig et falsk og et ærligt øie.»

Akesson havde ladet denne sidste passus upåagtet og sad og betragtede maleren med et langt pågående blik af koid harme.

«Fy for fan,» sagde han sagte og gav sig rolig til at spise.

Det gav et ryk i maleren, og et hurtigt sideblik gled over ti! Akesson; men da denne sad og spiste i al ro og lod

som ingenting, slugte han de ord, han havde på tungen.

7 — Fru Ester Bruce,De drak kaffe og punsch udenfor koncertsalen, vin i bodegaen og øl inde i «Kisten». De to fiender holdt sig roest på afstand fra hinanden; men under» tiden korn det til en friktion, der slog smågnister. Men efterhvert som det led på kvælden, og drikkevarerne begyndte at gjøre sin virkning, blev imidlertid maleren mere og mere snaksom; og da han trængte gehør, kom han også ligeoverfor Åkesson i en mere gemytlig stemning. Men den sidste blev i samme grad mere og mere utilgjængelig. Da de kom ud fra «tCisten», var uveiret brudt løs; tordenen var allerede over, men det øsregnede. De tog en droske, reiste ind til byen og steg af ved «Rydbergs kjælder».

Det faldt Odman ind, at han måtte gå hjem og se efter, om telegramet angående pengene var ankommet.

«Kom, så går vi, Peters,» sagde han.

Peters vred sig, — det regnede så uhyggelig —, men da maleren forbauset betragtede den nølende, fik han pludselig fart i benene og vraltede efter.

«Bor han langt herfra?» spurgte Åkesson.

«Tæt ved. 1 Hovedvagtsgade,» svarede Randrup.

»Hvorfor skal han da have den anden med sig?»

« Odman går aldrig alene,» lød svaret.

« Hvorfor det?»

«Nei, Odman går aldrig alene,» gjentog Randrup, dybsindig og spydig, og strøg sig om skjægget.Mere var der ikke at få ud af ham. Han var allerede temmelig drukken.

«Han er vel et geni i sin kunst —- hvad?» fortsatte Akesson samtalen.

«En idiot,» svarede Randrup, rolig og lavmælt som sedvanligt, — det lød altid, som om alt, hvad han bemerkede, var selvindlysende. Han talte stedse mere uhørlig, men de små, gule øine skjød gnister. 'Maniaque. Ödman er en maniaque. Der findes ikke mere noget jeg i ham; der, hvor det skulde været, er der istedetfor et kompleks af fikse ideer. Odman er et rygmarvsdyr; han har ingen hjerne, som kontrollerer; der har ikke udviklet sig nogen hjerne af den forlængede marv, —• det samme er tilfældet med Peters, det er det, Peters udmerker sig ved, det er det, svenskerne idetheletaget udmerker sig ved; Peters har et hoved så stort som vore to tilsammen, men der findes ingen hjerne deri.

— — Har De seet Odmans nye billed? Nei?! Havet, en hed julidag; havet stille, blankt; luften hvidgnistrende. I forgrunden en stribe strand; den hvidgule sand formelig stikker en i øinene; man føler, hvordan den brænder i huden. Og så,

— hun ligger helt fremme i forgrunden, så man har på følelsen, at hun nårsomhelst kunde ramle ud af rammen og ned på en ... . En kvinde. Nøgen, udstrakt på ryggen, armene ret ud fra kroppen, benet nærmest rammen også ret ud ihele sin længde, det andet ben skarpt kroget i knæet. Hovedet ligger bøiet over armen ned imod forgrunden; og hun ser lige på en, lige ind i ansigtet. Grandiost! Ja, hvad er hun egentlig folen? Er det bare så, at hun blinker imod det sterke sollys? Eller blinker hun af lystenhed? Og ansigtsudtrykket — frækt, gement. Og hudfarven! Man skulde tro, at manden går omkring med kadaverfarverne på sin nethinde. Det er også en fiks idé; en af hans fikse idéer; de fikse idéer sidder overalt hos ham: i øiet, i øret, overalt. Odman er en maniaque. Ved De, hvad han kalder billedet?

«Madam Pan»! Selve den store natur, fyldig blodfuld, livfuld — sommer og sol og havets friskhed; selve den store Pan, livslevende, som han endnu i antikens og renæssansens dage gik omkring her på jorden; — og så lægger han ind en slig figur! «Madam Pan»! En skjøge midt i et hav-, solog sommerstykke! Det er utroligt. Det er ikke til at beskrive. Odman er et geni; men man forstår ham ikke. Hvorfor skulde man forstå det! Sådant er ikke til for at forståes! Verden er d—u—m!! Odinan er et geni; rygmarvsdyret som geni. Det vil sige: ellers er han en

idiot. Rent idiot. Ödman er maniaque.»

Randrup drak med en dyspeptisk mine ud sit punscheglas.

«Nu vil han udstille billedet. Reise rundt ogudstille det i alle småhul i Skandinavien. Det tror han skal give penge. Det giver ingen penge. Öd-man får aldrig penge.............»

«Men han venter jo netop nu. Han er jo netop gået hen for at se efter, om der ikke er kommet telegram derom.»

«Telegram! Han venter ikke noget telegram. Det er ham, som går ti! telegrafen, men telegrafen går aldrig til ham. Han korresponderer telegrafisk, — d. v. s. for sin regning; undertiden får han svar, når svaret er betalt. Han venter altid en eller anden større remisse; det er også en af hans fikse idéer. Hvorfor skulde han få penge! Hvorfor skulde jeg have penge! Det er jo idioternes privilegium.»

Randrup havde taget op sin pung, sad og rodede i den, men kunde ikke få fat i noget, og krængede i forargelsen ud og ind på den. Nogle mindre sølvslanter rullede ud på bordet. Han samlede dem sammen, regnede og regnede, men tabte regelmæssig tråden, begyndte forfra igjen, adderede og blev atter konfus.

«Vil De bryde op?» spurgte Akesson.

Randrup stoppede pengene på sig igjen og sad og tog sig om skjægget.

«Nei, vi skal drikke mere. Ödman får betale. Odman betaler gjerne,» tilføjede han med pludselig varme. «Han er aldrig kneben.»Åkesson tog dette som en appel til sig.

«Må jeg stå til tjeneste med en bagatel?» henstillede han.

«Ja,» svarede Randrup ligegyldig, «ttl imorgen. Men bare til imorgen.»

Dermed tog han de to tikronesedler, som Akesson rakte ham, bøiede dem sammen og stak dem med kongelig nonchalance i vestelommen.

«Opvarter,» råbte han. «Svensk banco!»

Punschen kom; og han rodede igjen efter sedlerne, som han imidlertid havde vanskeligt for at finde frem.

«Må ikke jeg få lov at betale,» henkastede Akesson.

«Nei, nei!»

«Men det er jo en bagatel!»

«Vil De fornærme mig!»

Randrups øine gnistrede imod ham, og Akesson måtte lade ham betale.

I det samme blev Ödman synlig med sin Peters. Han så ud som en mand, der behersker sin skuffelse, er sig bevidst rækkevidden af det slag, der har rammet ham, men for stolt til at lade sig merke med noget. Han sad en stund alvorlig og indesluttet, som om han holdt opgjør med sig selv; derpå strakte han sig, strøg sig over øinene, for med hænderne gjennem håret, og et vindende smil gled over hans ansigt.«Her må drikkes!» sagde han, gned sig i hænderne og drog stolen under sig ind ti! bordet.

Og der blev drukket.

Maleren snakkede og snakkede; ingen anden fik arenslyd. Han talte ikke til nogen bestemt; han syntes ikke engang at bryde sig om, hvorvidt nogen hørte på; han lod til aldeles at have glemt, at en af de tilstedeværende havde hundset ham i dagens løb, lod ikke engang til at merke, at denne nogen endnu sad der med et fierdtlig afventende udtryk i sit ansigt; han pratede og pratede, — mere usammenhængende, jo længer det led, og i samme grad som punscheflaskerne hobede sig op på bordet.

Lokalerne blev efterhånden tomme. De var næsten alene.

Ved en leilighed, da Randrup og Peters var fraværende et øieblik, skjød maleren sin stol hen til Åkessons.

«Sig mig, herr herredshøvding,» sagde han med en ro, som om den ikke netop lød naturlig, dog røbede rutine, «skulde man ikke kunne opdrive en tusendalerlap derover i Skåne?»

»Hvorledes, mener De?«

«Ser De, herr Akesson, jeg har en plan, en udmerket plan. Den skal afkaste s—u—m—m—e—r. Jeg vil samle mine malerier sammen og reise på ud-stillingstourné i Sverige, Danmark, Norge og Finland. Det er en pokkers famos plan, hva'l Skandale,— naturligvis! Men, ser De, pøbelen vi! komme løbende ... De biir da ikke stødt? For fan, De er jo student, dannet menneske; skål, herr herredshøvding. Men det nnå sættes i scene! Stort apparat ! Og, ser De, dertil kræves penge! Det er jo intelligente folk de derover i Skåne, vel; det har jeg altid sagt, — jeg har pokkers respekt for skåningerne. Skulde man ikke kunne greie en sådan småting som en tusen rigsdaler derover! En sådan småting — hvad mener De?»

Akesson blæste langsomt hen for sig en hel sky af cigarrøg.

«Ja,» sagde han, «synes De ikke selv, at det der er en smule besynderlig tænkt? Det forundrer mig, at man ikke selv deroppe kan præstere en sådan småting. Det er da alligevel ydmygende at gå til provinsen i et sådant ærinde, — ja, jeg mener naturligvis ikke for Dem, men for Stockholm. Og vi derover, vi har jo dog relativt altfor liden interesse for sagen, til at vi skulde , . .

«Ved De, hvorfor?» afbrød maleren ham.

«Nci,» svarede skåningen langtrukkent.

«Man kan aldrig glemme i de annekterede provinser, at vi engang har snakket «svenska» med dem.»

Akesson røgte demonstrativt rolig.

«Tala svenska!? Mener De dermed detsamme som den mand Akerhjelm ligeoverfor nordmændene?»«Ja, det mener jeg netop,» råbte maleren med truende patos.

«Herr Ödman,» sagde Akesson leende, «det ved vi jo alle, at det nu bare vil sige, at man deroppe synger: Jeg er Achilles, morske Achilles,

morske Achilles . . . Det er en meget uskyldig fornøielse; længer kommer det så alligevel aldrig.»

Maleren satte to øine i ham, men da han derunder mødte et andet par øine, gled de til siden; og da Randrup i det samme kom til, gjorde han en dyd af nødvendighed, ledede det bele over i det komiske og holdt en lang panegyrisk tale for Randrup.

Også maleren blev efterhånden usikker i stemmen, tungen ligesom gled uophørlig i munden på ham. Men han holdt ikke op; bare snakkede videre.

«Jaså, De tror endnu på den gamle saga, herr herredshøvding. Jeg forstod det iaften . . . «fy for fan», sagde De. Hvorledes kan man sige «fy for fan» til den ting, når man har fyldt tredive år. Det er vel romantiken, som sidder igjen i kroppen, ligesom arvesynden. At De ikke lægger bort sådant noget gammelt skrab! . . . . Ser De, jeg, jeg -— ved — besked! Jeg kjender kvinden. Undtagelser? Der findes ingen undtagelser. Hvorfor undtagelser? Jo, derfor, at — De — lader — Dem — lure! Lader Dem lure, siger jeg . . Ser De, jeg har erfaring, jeg. De skulde bare gå i skole hos mig.Det ved De altså ikke, men, ser De, jeg har også havt en kone ... Og det var et ... Nu skal De få høre . . . Vent bare lidt, jeg skal øieblikkelig være tilbage ...»

Maleren forsvandt gjennem en liden sidedør. Da han kom tilbage igjen, var den fremmede borte. Randrup sad og sov. Herr Peters var alene herre over valpladsen.

«Han stak af,» oplyste han.

Maleren gjorde en listig triumferende grimace. '<Nei fan, stak han af! Han var ræd, du!»

XIV.

Om aftenen den følgende dag steg Åkesson af ved Søreborg station. Han havde været nødt til at reise forbi Skillinge; han havde seet sin egen gård, kirketårnet, sukkerbruget, dukke op og forsvinde; og han havde derunder følt sig tilmode, som om han havde begået en uret mod sig selv og en anden. Han havde aldrig nærmet sig hjemmet i en så varm og højtidelig stemning, — ikke siden han som skolegut kom hjem fra byen i sommerferien. Det føltes akkurat på samme måde, nu som dengang, og han spurgte sig selv glad og forundret, hvorledes det velkunde hænge sammen. Da derfor døren blev revet op, og konduktøren råbte Skillinge, og han måtte blive siddende igjen istedetfor at stige ud, faldt der en sådan forstemthed over ham, som om han havde reist bort fra sin lykke netop i det øieblik, da den sad der og ventede på, at han skulde komme . . . .

Han måtte til Søreborg endnu samme aften for at tale med Gøran om de papirer, han havde med sig.

Klokken var over ni, da toget stansede. Han blev yderligere opholdt af en samtale med to bønder, der befandt sig på perrongen, og som benyttede anledningen til med det samme at få udrettet et ærinde, som ellers vilde nødvendiggjort en særskilt reise til Skillinge. Da han endelig kunde begive sig afsted til herregården, var der dyb skumring. Månen var endnu ikke oppe, og det led allerede langt ud i august, mod den tid af året, da solen begynder at gå tidlig ned og aftenerne bliver mørkere. Det var stille og trykkende, tordenen lå endnu i luften, den hørtes ikke endnu, men i syd lynede det uafbrudt.

Den store kjørevei til Søreborg herregård løb i en stor krog nedenom stationsbygningerne. Men tæt på den anden side af stationen begyndte den vidtrækkende park, og igjennem denne gik en gangsti bent op til gården, som man kunde nå på tyve minutter.

Akesson, som nøie kjendte veien, gik en stund langs linien og dreiede derpå af ind i skoven. Dennebestod af gamle, vældige bøge, med små lysninger her og der og meget småkrat. Herinde var der aldeles mørkt; de store hvælv stængte omhyggelig ude alt lys; kun af og til, når skoven åbnede sig, fik man et glimt af aftenhimmelen. Toget susede videre langt borte; undertiden knækkedes der en gren, eller det knitrede i tørt løv under vandrerens fødder; ellers var alt stille, som om hele skovens rige stod og sov. Denne stemning betog vandreren. Han havde først skyndt sig med den eneste tanke i hovedet, så snart som muligt at få udrettet sit ærinde og reise hjem. Nu sagtnede han ufrivillig sine skridt og sank hen i drømme, først dunkle og tyste som skovens egne, men siden mere og mere lyse, indtil skumringen blev én hvid skikkelse, som stod der langt borte og ligesom ventede på ham . . . lidt efter satte den sig i bevægelse og kom ham imøde, stedse nærmere og nærmere, indtil den med ét skjød op lige for ham på gangstien i skovens mørke . . .

Det var månen, der var stået op. Vandreren befandt sig ved en vig af Søreborgssøen, og i det fjerne bagom den gled den store gule skjæve måne frem over skovbrynet, lagde bro over søen helt hen til ham og lyste med ét op i natten, lyste over alt det sovende, drømmende liv, som den åbenbarede, uden at vække det af dvalen. Han stod tankefuldt-tankeløs og stirrede ud i sommernatslandskabet.Et stykke foran ham på en liden fremspringende odde lå det gamle herresæde frit i måneskinnet, med sine massive masser, sin ensformige og kolossale fagade, sine fire lange rækker vinduer. Det lå der med sin grå ruinfarve som en historiens gjenganger, der i denne tordentunge måneskinsnat ikke havde havt ro på sig i sin grav, men havde snuet og vendt sig ved erindringen om, hvorlunde der i sådanne nætter inden disse mure var sukket og syndet, i rå lyster og skjære drømme, — og tilsidst var blevet løst af sit ban, og atter engang havde fået lov til at stige op af jorden, for med sit dødningeansigt og sine fire rækker tomme mørke øienhuller at stirre ud i denne farlige augustnat, hvor tordenveirets feber går over i menneskenes sanser, og hvor månen suger deres blod . , .

Den ensomme vandrer rev sig ud af sine betragtninger og skulde just til at gå videre, da han pludselig stansede, skjød hovedet frem og lyttede. Et øjeblik alene måneskinnets lydløse spil i skovens mørke: derpå en tydelig raslen af et bidsel, en hest, som prustede.

Akesson stod et øieblik forundret og betænkte sig; derpå bøiede han af fra gangstien og gik ind mellem træstammerne i den retning, hvorfra lyden var kommet. Fødderne sank uophørlig ned i masser af tørt, knitrende løv; undertiden blev han siddende næsten fast i småkrattet. Pludselig bevægede dernoget blankt sig op og ned foran ham: -— måneskinnet faldt på halsen af en hest, der stod bunden til et træ tæt ved ham.

Han trådte frem og så på dyret, der med ét stod stille og på sin side med overraskelse betragtede det menneske, der sådan midt i natten og ensomheden kom for at holde det med selskab. Derpå gjorde det en bevægelse — et skridt henimod Åkesson, og måneskinnet lyste på et hvidt blis i et brunt hoved. Åkesson gik hurtig hen og drog frem i lyset skabraket under sadelen: — ganske rigtig, familien Edelborgs merke!

Han stod eftertænksom, hesten stod også ganske eftertænksom; og således stod de en lang stund foran hinanden, mennesket og dyret, som to skabninger, der i taushed overveier, hvad der er at gjøre. Åkesson strøg hesten over halsen: den var endnu ganske varm, måtte altså nylig være redet. Han havde først lyst til at gå sin vei, vende tilbage samme vei, som han var kommet, slippe bort fra det hele. Men da han atter stod på gangstien og igjen havde herresædet foran sig, der lå som uddødt, uden et lys i et eneste vindu, stansede han usikker. Derpå trak han på skuldrene og gik hurtig henimod gården.

Han kom ud på den store vei og trådte ind på borggården. Foran ham lå hovedbygningen med sin høie trappe; alt mørkt. Men i måneskinnetudenfor en dør i fløibygningen til høire stod en ubevægelig skikkelse og syntes at betragte ham afventende.

Akesson trådte hen til ham.

«God kvæld, forvalter!»

«God kvæld, åh, er det Dem, herredshøvding Åkesson!»

«Ja, jeg er kommet med toget. Lige fra Kjøbenhavn. Jeg har nogle papirer til Gøran, som han har brug for straks.»

«Så! Gøran er ikke hjemme,» svarede forvalteren brat.

«Ikke! Det var merkgligt. Han vidste dog, at jeg skulde komme iaften.»

«Ja, det kom pludselig på,» svarede den anden, noget kort i tonefaldet, som om han vilde undgå at indlade sig på enkeltheder. «Provsten i Skillinge

har selskab iaften,»

«Dumt! Da kunde jeg jo have truffet ham der og sluppet at reise hidom. — Fruen er naturligvis også med!»

Det varede en stund, før svaret kom.

;«Nei, fruen er hjemme. Hun var ikke rigtig frisk. Hun er vist allerede gået tilsengs.»

Der var som en skjæiven i stemmen, men Åkesson kunde ikke få tag i mandens ansigtsudtryk. Forvalter Borgman var et gammelt inventarium i detLundske hus, vidste Åkesson, — en prøvet og tro tjener, der af gamle Lund i alt behandledes som ligemand, som en betroet nærstående, som medlem af familien; på grund af Gørans uerfarenhed var han indtil videre, i de første år, bleven sat til at have et øverste tilsyn med den store eiendoms bestyrelse. Han var en utilgjængelig og grovkornet herre, der nød en ubegrænset respekt hos alle, ikke mindst hos Gøran selv, der tog imod hans tilrettevisninger, som om de var kommet fra hans far selv.

Skulde han lejende til sammenhængen, — för det gjennem Åkesson! Hans tone og måde at være på var så underlig.

«Ja,» sagde Åkesson, «siden jeg nu er kommet hid, kan jeg vel ligeságodt aflevere papirerne hos forvalteren, så behøver jeg ikke trække dem med mig tilbage til Skillinge. Og så må jeg bede om skyds hjem iaften, Borgman.»

«Skat ske, herr herredshøvding. Stig ind et øieblik og sid ned så længe og lav Dem en toddy hos mig, om det gefaller Dem. Bertelsen sidder derinde.»

Forvalteren gik over til staldbygningerne for at ordne med skydsen, og herredshøvdingen gik ind. Den almægtige Borgman, gamle Lunds andet jeg, som han kaldtes, beboede to yderst tarvelig udstyrede værelser i fløien. Man merkede straks, at man befandt sig hos en gammel ungkarl og nimrod.Borgman havde begyndt sin karriere i

drengestuen, og han måtte endnu indrette sig som en ladefoged for at kunne trives.

i den ubekvemme sofa med tykt voksdugsbetræk sad gamle Bertelsen og tørrede sin rødmende isse med et kolossalt rødt lommetørklæde med Karl den femtendes billed. Hans ansigt havde næsten samme farve som den mørkerøde romtoddy, der dampede på bordet foran ham. 1 venstre mundvig hang en træpibe, en s. k. Treileborgspibe til 50 øre.

Han stirrede tvært på den indtrædende med sine runde, rødsprengte ørne, lagde lommetørklædet på bordet, tog piben i hånden og så så høitidelig ud, som om han var kommet på embeds vegne og det gjaldt en svær operation af Gørans fineste vogn-best. Med samme høitidelige stumhed hentede han frem glas og ske af skabet og skjød sukkerskålen og muggen med det varme vand hen til Akesson.

«Herredshøvdingen ude!» mumlede han hen for sig. «Det er jo ikke på Søreborg, der er gilde ikvæld.

Akesson antydede med et par ord sammenhængen. Gamle Bertelsen sad og holdt øinene egensindig fæstede på bordkanten.

Hm, fa, • sagde han hemmelighedsfuldt. Der ådslet er, der samles også ravnene.»

Inspektøren kom i det samme tilbage og satte sig hen til de to andre ved bordet. Det var en

8 — Fru Ester Bruce*mand omkring de seksti med veirbidt ansigt, buskede øienbryn og sort gråsprengt helskjæg; han havde holdning som en gammel militær, og sad stram og fåmælt og hørte på den forklaring, hvormed herredshøvdingen overleverede ham sine papirer.

'<Klart,» sagde han kort, «jeg skal sige Gøran alt, når han kommer hjem.»

Derpå drog han op et kolossalt lommeur, åbnede det dobbelte låg og så efter, hvad klokken var.

«Nå,» prøvede Akesson sig frem, «det varer ve! endnu eu god stund, i præstegården pleier der jo i sådanne tilfælde at danses til henimod morgenstunden.»

«!kvæld reiser vel Gøran tidligere,» svarede inspektøren; «han har jo fruen hjemme.»

«Det kan jo også hænde,» busede gamle Bertelsen ud, <at Geran vil tage en dans med hende her hjemme, inden han går i seng, d. v. s.: efter sin egen pibe.»

Derpå så han på sin ven inspektøren med et udtryk af hemmelig forståelse og barnlig tilfredsstillelse over at være indviet i hemmeligheden.

Men Borgman forandrede ikke en mine.

Vognen kjørte frem for døren, Akesson brød op, og begge de andre fulgte ham ud. Det var det klareste måneskin, men endnu mere lummert.

«Vi får vist tordenveir inat,» sagde Akesson, «bedst at komme hjem, før det bryder løs.»Dermed satte han foden på hjulet og skulde til at stige op i vognen, — da han pludselig stansede, slap taget, vendte sig om, så på Borgman og lyttede.

I samme øieblik hørtes der i den stille nat en skarp kneggen nede fra parken. De tre mænd så på hverandre uden at sige et ord, kusken vendte sig også om.

«Det synes at komme fra Brønneholmskanten,» hvæste gamle Bertelsen.

Atter en kneggen: — den forspændte vognhest, som var bleven opmerksom og spidsede øren, svarede pludselig og høit.

«Ser man det,» fortsatte den gamle heftig, ser man det. Det er Brønneholm og Søreborg, som knegger efter hinanden.»

Borgman stod urørlig og forandrede ikke en mine; Akesson blev alene var en bevægelse af hånden; det var, som om den knyttede sig.

«Hvis Gøran ikke skulde være reist, når herredshøvdingen kommer til præstegården,» sagde han til Akesson, som var sprunget op i vognen, med en stemme, som han prøvede at gjøre fast, men som skalv; «så vær så snil at hilse ham fra mig og sig, at jeg og Bertelsen sidder her og venter på ham med det ... . det, som han ved . . . Godnat! Kjørpå!»

Og med et piskesrrield og et sving bar det afsted ud gjennem den brede indkjørselsallé med dens hundredeårige eke og kalkede stene.De havde netop ladet jernbanestationen med dens mange nybyggede teglstenshuse bag sig og kjørte frem ad den træløse vei, udover den sidste bratte bakke, hvorfra sletten nedenfor bredte sig ud i måneskinnet, med sterkt blinkende kirketårn og gårdene i mørke træklynger, — og bag sletten havet, Østersjøen, hvorover det ene lyn afløste det andet, — da de langt nede på veien blev var en rytter, som i skarpt trav kom ridende mod dem.

Det var Gøran.

Kusken trak heftig i tømmerne, da han gjem kjendte sin herre. Det var vanskeligt at få vognen til at stanse således midt i bakken.

Gøran var redet forbi, før han kjendte vognen og den, som sad i den. Han beskrev en stor bue tilbage og holdt tæt ved. Han bøiede ansigtet frem og så speidende ind i Åkessons, uden at sige noget.

Herredshøvdingen fortalte ham, at han havde givet Borgman besked og papirerne.

Gøran sad fremdeles stum og syntes at vente noget mere.

«Ellers..........» sagde han, da den anden

taug — og holdt et øieblik inde. «Ellers intet?»

Åkesson så ham betydningsfuldt ind i ansigtet og lagde hele meningen i tonefaldet.

« Borgman bad mig meddele dig, at han og Bertelsen sidder og venter dig hjemme, jo før jo heller . . . med det, du ved.»Gøran rykkede bagover, trak i tøilerne, så hesten steilede med åben mule og tumlede et par skridt tilbage. Derpå lod han ridepisken hvine over hestens hoved og jagede opover bakken.

«Driv på,» sagde Akesson til kusken.-----------

Hele den lange præstegårdsfacade med de høie vinduer var sterkt oplyst. Vinduer og døre stod vidtåbne. Der var en pause i dansen, og man strømmede ud i haven, som lå hvid i måneskinnet, for at afkjøle sig. Men det var lige så varmt derude som inde, og man bevægede sig mat omkring. En vrimmel af mennesker, en summen af stemmer, der hørtes langt, langt bort i den stille sommernat.

Der spilledes atter op 'derinde, og ligesom indsuget af en strømhvirvel gled den muntre skare sammen fra alle havens kroge og hjørner og ind gjennem døren. Der blev atter tomt og stille; og den måneskinshvide have og den stille nat stod åndeløse og lyttede til den letfodede, rytmiske dansemusik derinde fra den lange præstegårdsfacade, som lå og lyste med alle døre og vinduer.

En stund var gået, da der pludselig kom et par tilsyne, som bevægede sig ud fra en mørk sidegang og frem på den åbne plads mellem de i ret vinkel liggende gavle af hovedbygningen og den ene udhusrække. 1 denne sidste stod en dør og et vindu åbent; og månen skinnede klart ind gjennem begge. Parret, som stille og langsomt gik rundtgræsplænen med dens rabat af georginer, var som af sig selv stanset udenfor indgangen. Måneskinnet flød ud over hele værelset og dets indredning; vindusposterne tegnede sig brunblå i det hvide.

«Her bor jeg,» sagde pastoren og så på fru Emiii med blik under 'pandehåret og et smil. Fru Emili stod rank, med albuerne udad, blot fingrene arbeidede nervøst, og ansigtet var blegt med et par søvngjængeragtig klare øine. Oppe fra den anden gavl lød musikken ned til dem.

«Ved De, hvad det stykke heder, som spilles, pastor?» sagde hun stakåndet og hæst.

«Nei.»

«I1 bacio.»

«I1 bacio?»

«Ved De ikke, hvad det er? Har ingen lært Dem det ?»

Hun smilede tii ham, et fraværende smil, som blev til en grimase i det stive, hvide ansigt, og skalv over hele legemet. Fingrene arbeidede og arbeidede, de unaturlig store blanke pupiller stod fæstede på ham; — pludselig gled hånden hen mod hans. — — —

I dette øieblik faldt en skygge over dem begge. Den faldt længere ind gjennem døren, ind over gulvet, stod en stund som et groteskt, forstørret menneskeligt hoved på den modsatte væg, — og var med ét forsvundet. De stod stille som for-stenede, hånd i hånd, og stirrede i målløs forfærdelse på hinanden, — mandsskridt hørtes fjerne sig bort-efter gangen. — — — — — — — —————————————

Åkesson fulgte Bunths og fru Bruce hjem fra selskabet, det var bare en ubetydelig omvei for ham, når han siden gik tvers over markerne. Klokken kunde vel være mellem et og to; der kom allerede en svag, grå dagning i luften, men i syd gled skybankerne umerkelig opover, og det tordnede af og til.

De gik alle fire næsten stumme ved siden af hverandre det korte stykke vei. Den eneste, som sagde noget, var fru Emili; hun var tilogmed overgiven, men hendes humør var anstrengt og febrilsk og sluknede altid med det' samme, blussede op og sluknede igjen. Bunth gik og så fremfor sig uden at sige et ord, og så hurtig, at de andre havde møie med at følge ham.

Hvorfor havde han egentlig gået med dem, istedenfor at gå bent hjem ? Åkesson gad ikke gjøre sig regnskab derfor. Fordi han vilde kjende hende nær sig så længe som muligt? Eller fordi et eller andet jo altid kunde hænde dem imellem på en sådan nattevandring, et af disse tusen ingenting, hvori den endnu ikke erklærede kjærlighed rører sig skjælvende lykkelig, og hvori dens charme består? Fra ægteparret strøg der som en fornemmelse af ubehag hen over dem, han vidste ikke, hvad det var, eller hvoraf det kom sig. Var det kanske detsamme hun kjendte, der hun gik, stum og indesluttet ved hans side t Det var dog noget andet, han havde merkel hos hende, da han tidligere om aftenen var kommet ind i det værelse, hvor hun sad, og overvældet af sine følelser ved synet af hende, som han dage og nætter havde længtet efter, var stanset i døren og glemmende alle omgivelser havde set på hende med aine, som sagde alt. Da havde hun selv — i samme øieblik som han, så hurtig, som havde hun alt længe med et lønligt instinkt vidst, at han nærmede sig, og netop i dette øieblik ventet, at han skulde komme ind gjennem døren — mødt hans blik med sit. Og alt hos hende, hendes fremoverbøjede holdning, hendes af forventning blege ansigt, hendes store, angstfulde øine, havde sagt ham: ser du da ikke, hvor jeg har ventet på dig, hvor jeg har længtet efter dig, hvor jeg i alle disse lange dage har været hos dig med mine tanket . . .

Haveporten var låst, og Bunth havde glemt nøglen. De gik op den store indkjørselvei, og Akesson fulgte dem lige til huset. De sagde hinanden et ligegyldigt og hastigt godnat, og Akesson gik i en dunkel og urolig forstemthed tilbage ned om haven. Da han korn udenfor grinden igjen, brændte der allerede lys, såvel i Bunths soveværelse, som oppe i gavlværelset; og da han et øieblik blev stående, lænet mod grinden, skimtede han utydelige skygger, som rørte sig bag de nedrullede gardiner.

Han stod og grublede: hvad gik der af Bunths? og hvordan så det ud i Ilendes sjæl, hende som han elskede? Nu havde han bare behøvet være usynlig tilstede derinde bagom rullegardinerne, for at alle gåder ined engang skulde være løst! Sådan går man gjennem hele livet; altid står man udenfor og ser af alt alene et grotesk skyggespil bag nedrullede gardiner.

Bunth havde lukket døren til soveværelset i lås efter sig og stillede sig op midt foran sin hustru. Hun for sammen, skalv i knæerne, men veg til side, lod, som om hun ikke havde merket nogenting, og gav sig til at flytte på forskjellige småting på toiletbordet,

«Emili 1»

<'Ja,» svarede hun ligesom distrait, gjorde sig et ærinde bort i den andre ende af værelset og vilde gå forbi ham.

«Se på mig!»

Han stillede sig foran hende.

Hun så op på ham med forsøg på smil og et sky blik, som straks gled til siden.

<Men hvad går der af dig?» sagde hun med en latter og vilde gå videre. Han greb hende i armen og tvang hende - til at stå lige fremfor sig.

«Se på mig!»

Hun sled sig løs med et ryk, slog med nakken, satte albuerne ud, mødte hans blik, — i næste øie-blik kastede hun sig forover på sengen og borede ansigtet ned i teppet, i tåreløs skræk.

Hun følte ham stå bag om sig, over sig.

«Lad mig være,» skreg hun ud af sig selv af skræk. «Slå mig ikke! Slå mig ikke!»

Og som om hun ikke længer kunde holde ud at ligge der uden at vide, hvad han tog sig for, sprang hun op og styrtede stønnende mod døren. Da hun fandt den stængt, vendte hun sig hurtig om, krøb så tæt ind til den, som hun kunde komme, og så på ham. Han havde fulgt efter hende og stod tæt ved hende med et blik, som bragte skriget til at stivne i hendes hals.

«Altså dog: bekjend, hvor langt det er gået! Bekjend, eller . . . .»

«Det har du jo selv seet ikvæld,»

«Lyv ikke!» .

«Så sandt som jeg tror på Gud . . .

«Se på mig!»

“Ja, det er ah,» sagde hun rolig og kort.

Han vendte sig om og gik hen og satte sig ved bordet med ryggen mod hende. Hun stod en stund, tog en stol, drog op lommetørklædet og begyndte at græde.

Hvorfor har du gjort mig dette?»

«Jeg ved ikke, ved ikke. Det tager mig, og

jeg formår ingenting imod det. Jeg kan ikke . .!

Tror du, jeg bryder mig om ham! Nei, det ernoget andet , . . ! Ä, om jeg bare havde et barn!»

De sidste ord var komne ganske stilt og klagende, hun blev siddende og gråd sagte. Bunth var bleven bleg og lagde hånden sagte på hendes hoved.

Emili,» sagde han sagte.

Men hun sad stille på stolen og bare gråd . . .

Oppe på gaviværelset var det stilfærdigere. Fru Ester skiftede visitdragten med sit peignoir, løste håret og satte sig ved vinduet. Hun havde gjort det altsammen ganske langsomt, ganske mekanisk, ligesom halvt i søvne. Nu blev hun siddende med hånden under hagen og_stirrede ud for sig, — længe, længe. Engang for der noget igjennem hende, noget fornøieligt, et minde, — hele ansigtet lyste op i et smil, og hun så nysgjerrig forbauset ud for sig, som om det stod der synligt foran hende. Rystede på hovedet, rystede og rystede, hjertelig skjelmsk, som til et barn, der glæder sig over noget vakkert. Tilsidst' faldt der som en skygge over hendes ansigt, en dyb skygge, altid dybere, altid mørkere. Hun trak pusten dybt og langt; og med en uendelig træt bevægelse strøg hun sig over øinene. Og det ansigt, som derefter kom tilsyne med indsunkne øine og halvåben mund, var med ét blevet ti år ældre . . . .

Men da var den tankefulde mand dernede ved grinden alt for længe siden gået sin vei. Han

skyndte sig just opover bakken til sin gård. Baghans ryg buldrede tordenvejret stedse sterkere og hyppigere, —- det nærmede sig med stor hurtighed, bredende en sortegrå skumring ind i den lysende dagning.

XV.

Det var allerede langt på dag, da Akesson vågnede. Men i værelset var det næsten halvmørkt, og udenfor plaskede det, rendte og sang med alle de tusen lyd, som et langvarigt og grundigt øsregn eier. Da han fik gardinerne op, mødtes hans øie af en eneste grå regntåge, som indsvøbte hele sletten, og hvori bygden og skoven og kirketårnet kun dunkelt kunde skimtes.

Dokumenterne havde hobet sig op på hans arbeidsbord under hans fraværelse, og der var meget at bestille. Han sad og skrev til langt ud på eftermiddagen, og da han var færdig med middagen, begyndte det alt at skumre.

Som han stod der ved vinduet, og de tanker igjen så småt holdt indtog i hans sjæl, der hele dagen havde måttet stå halvglemte udenfor, så han pludselig en vogn af en besynderlig og gammeldags konstruktion rulle frem for trappen. Ud af detgamle skrammel kravlede med megen møie gamle Bertelsen.

Gamle Bertelsen befriede sig fra yderklæderne i forstuen, kom ind, gik hen til spyttebakken ved ovnen og pudsede sin næse, — hvilket gik for sig på den måde, at han satte høire hånds tommelfinger først mod høire side af næsen og derpå mod venstre samt trykkede løs, — drog frem sit røde lommetørklæde med Karl den femtendes billede og fuldbyrdede dermed handlingen. Derpå sukkede han dybt, satte sig ved bordet med de flade hænder på knæerne og albuerne udad og så alvorlig og dybsindig frem for sig.

«Augiasstalden er renset,» sagde han.

Akesson stansede afventende.

«D. v. s.: Mikkel selv fik vi ikke tag i.

Gjorde ingenting; aldeles ingenting. Ser du, herredshøvding, der findes indicier, slemme indicier. Som jeg sagde til Gøran og pegede på kvinden: «Crimen læsæ majestatis!»

«Nå? Og hun?»

«Heraus!»

«Væk?»

«Ja . . Hvor vil du hen, sagde Gøran; her får du ikke blive, men hvor vil du hen? — Puh, sagde hun, gjør dig ikke vigtig, lille Gøran, det klæder, dig ikke. Jeg greier mig nok selv! — Hun klædte på sig, fruentimmeret — hun havde, i parenthesbemerket, uanstændig lidet på sig —; gik selv ned i stalden, sadlede sin hest, sagde: god aften, mine herrer, og vel bekomme!, og red sin vei, ud af gården, så det gnistrede om os.»

«Til ham?»

«Ja, til sin celadon.»

«Nå, og han?»

«Hanl? Han lod det dårlige kort gå videre. Til hendes far.1»

«Fy fan!»

«Hei, sagde slyngelen,» vrængte gamle Bertelsen i sinne. «Edelborg er en slyngel! Forresten, ved du hvad, herredshøvding: Sligt læder skal slig

smørelse have! Ser du, herredshøvding, hvad har jeg altid sagt om kvinden? Kvinden, har jeg sagt, må være af race, ellers duer hun ikke. Fru Bruce .... det er race du, ren race. Men den anden . , .! Hvem var hendes far? En indflyttet danske, hestehandler eller tugthusfange, eller hvad han nu har været, en fyr, som har gjort mynt og har kunnet kjøbe sig et adeligt femininum af tredie klasse. Hvordan skulde der kunne falde ordentlig yngel efter

sådant noget? Hvad! Tænk dig, herredshøvding, et føl, som er faldt efter en tamp af en jydsk hingst og en stutterihoppe af væddeløbsrace! ... Du giver ve! en toddy, herredshøvding?»XVI.

Mørket faldt på, — det regnede. Aftenen gik og natten kom, — det regnede. Man slukkede lysene og krøb i seng, — den sidste lyd, man havde i sine øren, inden man sovnede, var regnet, det trommede og rendte, plaskede og sang. Men medens menneskene sov i sine senge, lettede skyerne, regnet blev finere og finere, og da solen næste morgen stod op og lyste over nattens verk, fik den selv et anstrøg af den forandring, som var gået for sig, og blev ganske bleg. Thi det var sommeren, der var regnet bort på én dag og én nat, og over sletten lå den første høstmorgen.

På himlen var ikke en sky at se. Luften havde undergået den første svage skiftning. Det var ikke denne sommermorgenens kjølighed, som bebuder en hed dag, men en blid og vakker kjølighed, som varer dagen igjennem, og atter er der næste morgen og ganske umerkelig bliver stedse friskere, indtil der en oktobermorgen ligger rimfrost på træerne, og veiene er frosne. Og over egnen hvilede denne stilhed, som ofte kommer over naturen, når den har raset ud for det år, — og over menneskene, når deres livs sommer er regnet bort, og den første høstmorgen er kommet.

På de gjennemregnede marker, hvor de nedbøjede kornneg neppe vovede at reise sig igjen,skjønt solen allerede var der, viste sig ikke et menneske. I bygden selv stod hanerne udenfor alle gårdsporte og husdøre og galede, og røgen stod hent op af alle skorstenspiber, op i det stille blege himmelrum, men der var endnu intet menneske at se ude. Blot ned gjennem alléen, hvor hjulsporene, ligesom overalt i veiene, stod fulde af vand, kom en ensom mand, dreiede af til venstre og gik henimod sukkerbruget. Det var Åkesson, som var stået op med solen, da han denne vakre morgen ventede at træffe fru Bruce til hendes egen time.

Han havde tilbagelagt hele strækningen og befandt sig allerede udenfor Bunths have, uden at hun var kommet tilsyne. Men just som han nåede grinden, stod hun på den anden side med hånden på klinken og skulde til at gå ud. Han hilste, hun stansede, og der kom et kort, kort øieblik, i hvilket de stod og så på hinanden uden at kunne komme sig af den overraskelsens forlegenhed, som de begge følte, til trods for, at de begge havde gået og ventet på dette øieblik og vidst, at det engang skulde komme.

«Skal De nu på langfart igjen?» spurgte hun i den første rådvildhed.

«Nei,» svarede han rolig, «denne gang går min tur bare til Dem.»

Hun slap grinden, så ned og stod urørlig og stum.'iHar De ikke selv ventet, at jeg skulde kommet» spurgte han bævende.

Da hævede hun øinene og fæstede dem rolig på ham.

« Jo,» svarede hun åbent, «kanske det også er det bedste.»

Dermed åbnede hun grinden, rakte ham hånden og drog ham ind i haven.

«Kom med herind,» sagde hun, «og lad os tale sammen. Her forstyrrer ingen os, for endnu sover hele huset mindst en halv time. Og det er bedst for os begge to, at der bliver talt ud mellem os.»

De gik tause sammen op gjennem midtgangen; fremfor dem lå huset med lukkede vinduer og nedrullede gardiner. Fru Bruce bøiede af i en sidegang. Bag en høi ligusterhæk, som skjulte dem for alle blik oppe fra huset, stod der en tilbagebøiet, grøn-malet bænk, som solen allerede havde tørret. På den satte de sig. Regnet lå endnu og tyngede på alle blade omkring dem; af og til løsnede en dråbe og faldt med et tungt plask til jorden. Fru Bruce sad noget træt og slapt tilbagelænet med hånden liggende fladt på bænken imellem dem. Han havde støttet armen mod knæet og sad vendt mod hende. Der var så stille omkring dem, bare nu og da en dråbe, som faldt. Over hendes ansigt lå der et så lidende udtryk, at det skar ham i sjælen.

«Fru Ester,» sagde han sagte, «De ved, jeg

9 — Fru Ester Bruce.holder af Dem, holder så grænseløst meget af Dem, som jeg aldrig har holdt af nogen

anden, og som jeg aldrig har kunnet tro, at man kunde holde af et andet menneske.»

Hun lagde hovedet tilbage mod rygstødet, og hånden på bænken bevægede sig lidt.

«Ja, det ved jeg,» svarede hun. «Det har De sagt mig mange gange før, kanske uden at De selv har vidst det. Det sagde De mig aftenen, før De reiste, og det sagde De mig den aften, de kom igjen. Det vidste jeg allerede dengang, vi var hos Dem og vi gik sammen i Deres have. Det vidste jeg kanske længe, længe før den tid — kanske før der fandtes noget at vide.»

Hun gjorde et kort ophold, derpå sank hun ligesom sammen og blev liggende slap og urørlig.

s Men det kan der ikke blive noget af,» sagde hun hårdt.

Han havde ikke bevæget en muskel eller en mine, men hanS' legeme stivnede; han var bleven bleg. Han sad i sin oprindelige stilling med sænket blik og kunde ingenting sige.

»Hvordan jeg skal kunne tilgive mig selv, at jeg gjør Dem dette,» fortsatte hun, «det ved jeg ikke. Men der kan ikke blive noget af det.»

Der blev en pause. En svag vind gik sagte gjennem løvet, og det raslede pludselig i stilheden.«De elsker mig ikke — jeg troede det dog; jeg har taget feil,» sagde han.

Atter en pause; hun lå og så frem for sig med store, dunkle øine. Derpå rystede hun sagte på hovedet, og et sørgmodigt smil gled over hendes ansigt.

«A nei,» sagde hun inderlig og næsten skjelinsk, «ikke så ganske heller.»

Han gjorde en hurtig bevægelse, bøjede sig frem og tog hendes hånd, som hvilede på bænken, mellem begge sine.

«Ester, Ester 1»

Hun lod ham beholde hånden, men lå som før og så frem for sig med et smertebiandet, lykkeligt smil.

«Den aften, vi var hos dig -— morgenen efter, da jeg åbnede mit vindu, slog visheden for første gang ned i mig, at jeg var elsket. Da havde jeg ingen andre tanker eller noget om eller men, bare denne ene: at jeg var elsket. Alt andet var da glemt; og jeg var så lykkelig som aldrig før i hele mit liv. Det var, som om jeg ikke havde levet før, og som om nu først mit liv skulde begynde.»

Han trak hånden til sig og kyssede den, og hun lod ham beholde den, lå som før og så ud for sig med et udtryk, hvor smilet sluknede og forsvandt, indtil hendes ansigt hvilede så urørlig og hvidt og fast som en Niobes, hugget i sten.«Men det hjælper heller ikke. Det hjælper altsammen ikke. Det kan dog ikke blive til noget.»

Han slap pludselig hånden, der som en syg og rådvild fugl sank ned mod bænken igjen og blev liggende — og sad taus.

«Men hvorfor, hvorfor?» spurgte han tilsidst, tyk i mælet.

Der gik en stund; det var så stille, som om hele den vakre høstmorgen stod og ventede på svaret.

«Ja, hvorfor?» svarede hun tilsidst — og til-føiede efter en pause: «Husker De en gang, De

spurgte mig, hvorfor jeg altid gik klædt i sort? Den gang svarede jeg ikke på Deres spørgsmål, men det skal jeg gjøre nu: Man går og bærer sort for

andre, ikke alene for far og mor, men også for mennesker, som aldrig har vedkommet en; — hvorfor skulde man da ikke bære sorg for den, der står enhver af os nærmest, for ens eget jeg, når det inderste og fineste i os er dødt, det som er selve livets rene og uudtømmelige kilde. Jeg bærer sorg efter det i mig, som er bleven mishandlet og be-sudlet, og som aldrig igjen kan blive, som det engang var, og som derfor hellere skal vedblive at være dødt, selv om det ikke er dødt — være og forblive dødt, fordi jeg vil det.»

Hun rettede sig spænstig, strøg med hånden over ainene og gjorde en bestemt bevægelse.«Men tiden går,» sagde

hun; «det er bedst at komme til slutningen, før nogen forstyrrer os.» Hun vendte sig mod ham og lagde til: «Alt dette fremstiller jeg så rolig og omstændelig, og De må ikke misforstå mig, om jeg kan gjøre det i et øieblik som dette. Det er jo bare, hvad jeg i disse uger har lagt tilrette for mig selv, medens jeg søgte at komme til klarhed over, hvordan jeg burde handle.»

Hun holdt et øieblik inde, som om hun tænkte over, hvordan hun skulde begynde; så fortsatte hun:

«De kjender gjennem Bunths det ydre omrids af mit liv, det vil sige det, som næsten alle mennesker kjender og bedømmer på forskjellig måde. Men hvad ingen kjender, og hvad jeg vil, at De skal vide, det er det, som ligger bagenom disse ydre begivenheder, min indre historie.

De har hørt, at jeg har været gift og lever skilt fra min mand, og De har vel også hørt sige, at det var jeg, som bragte det til skilsmisse. Det er altsammen sandt. Men også De har vel — og med større grund end andre — spurgt Dem selv: hvorfor? Og efter Deres hvorfor vil jeg sætte mit derfor —, kanske for eneste gang i mit liv.»

De sad vendt mod hinanden, ansigt mod ansigt; medens hun talede, gled hendes blik rolig over de forskjellige gjenstande i haven; han sad med sænket blik og hørte efter.«Det er vel ikke sandsynligt,» begyndte hun igjen, «men det gjør jo heller ikke noget, at De ikke. har kjendt min mand ...»

«Jeg kjender liam,» faldt han sagte ind, uden at se op. «Nu, inde i Kjøbenhavn,» tilføiede han, da han følte hendes spørgende blik fæstet på sig.

Hun sad ganske stum, svarede ikke et ord, og da han hævede blikket og så på hende, bemerkede han, at hun sad og stirrede forbauset — eftertænksomt ud i morgenen. Hans følelser overvældede ham, og han greb heftig hendes hånd.

«Og jeg har aldrig holdt såmeget af Dem, aldrig følt så sterkt, hvor vi stod hinanden nær, som netop efter dengang,» sagde han bævende.

Hun lod ham beholde hånden mellem sine en stund, så drog hun den sagte tilbage og fortsatte sin afbrudte bekjendelse, rolig, som hun havde begyndt:

«Da må De undre Dem over, at jeg kunde tage ham. Og det må De vel 1 alle tilfælde undres på, når De har hørt min historie. Hvorledes kan det være muligt, vil De sige, at det, som man senere kom til at føle så ubetvingelig sterkt, at man ikke alt fra første begyndelse af kjendte det samme idet-mindste som en dunkel forudfølelse. Anei — ved De, vi unge piger er ikke slig, som mændene gjerne forestiller sig os. I kan. ikke begribe det, og I tror det ikke, men det er dog så: det meste i os liggersovende, og indtil det bliver vakt, lever vi som i halvsøvne og handler som i blinde. Vi er for velopdragne til at stole helt på vort instinkt; men vi er også for velopdragne til, at vi kan vide fuld besked. Det er netop sagen: vi vover ikke at stå på egne ben, hverken i at handle eller i at vide.

Jeg skal ikke tale om alle de egenskaber hos ham, der så at sige hang udenpå ham, og som straks faldt en ung pige i øinene, og som også virkede på mig. Det er ikke så vigtigt, og det gjør intet til sagen; sligt noget hænder hver dag, og hænder ni af ti blandt os. Jeg skal heller ikke regne op alle de andre egenskaber, som siden, da vi var kommet sammen, og jeg engang for alle tilhørte ham, fortrængte de første og tilsidst blev de eneste, jeg havde øie for. For — ja heller ikke det gjør jo stort fra eller til. Ja, ja, det er det netop. Det var ikke alle disse enkeltheder i hans karakter, hans råhed og så videre, der hver for sig og tilsammen satte mig op mod ham; — havde han været den mand, jeg eiskede, så havde jeg, for det gjør vi alle, vi ægte kvinder, taget det alt med i min kjærlighed. Men det var det, det var den første og hemmelige grund, og det lå der og voksede usynlig, indtil det en dag skjød op i mig, og jeg vidste det, vidste, hvad jeg for blot havde følt: det var selve manden, som var mig imod. Denne mand — ham kunde jegikke alene aldrig i livet elske, jeg kunde fra det eieblik af kun føle antipati mod ham.

Alt det, som nu kom af ydmygelser, af modbydeligheder, af misforståelser — lad os gå det forbi. Jeg har engang læst i en bog, at der findes visse arter af dyr, som ikke kan leve i hverandres nærhed, men som vantrives, når de i en zoologisk have føres sammen, og langsomt sygner hen og dør. Hvad er vel grunden? Hvad var det hos mig?

For det gik mig som disse dyr. En dag tog jeg mig sammen og sagde min mand alt, alt, rent ud, bent frem. Han blev først såret, så lo han; men inderst var han dog krænket, krænket i sin forfængelighed som mand. Og det blev hans nydelse og hævn at vise, at han var den mand, som det ikke kunde falde ind at give afkald på sine hellige rettigheder af hensyn til mine forunderlige indfald.

Men da jeg så, at han vilde kamp, og at der med det gode intet var at udrette, og at det for mig gjaldt: enten at blive fri, eller at gå tilgrunde, — da vidste jeg, hvad jeg skulde gjøre. Om også hele verden skulde sige nei til mit krav og min kamp, så sagde jeg selv ja, satte mit eget ja imod; og mod dette ja, der havde sin rod i det hos mig, der var bleven krænket, og på samme tid i det, der var mest livskraftigt, fandt jeg, at intet kunde formå noget. Jeg tog op striden og førte den med lige våben, og tilsidst satte jeg min vilje igjennem.Tilsidst; ja, tiisidst! Og ikke med det samme. Af en sådan skuffelse, en sådan vanærende og nedværdigende strid går ingen kvinde uskadt ud. Heller ikke jeg. Enkelte gjør sin sag til alles, gjør striden almindelig og fortsætter den i den form. Andre bliver knækkede. Jeg blev hverken det ene eller det andet. Jeg reddede mig tilbage til mig selv; og jeg havde netop så mange rester af mig selv igjen, at jeg vidste, jeg af dem kunde bygge op et liv, når jeg bare ikke stillede dem for store krav: til alt slog de ikke til. Jeg indrettede mig derefter. Jeg reiste meget. Jeg nød verden på min måde, og jeg havde mit barn. Arene gik, jeg var lykkelig på min måde, jeg havde jo fred med mig selv. Kjær-lighed hverken søgte eller traf jeg igjen, jeg tænkte ikke på det, antog det som en selvskreven sag, at med den var det forbi, og jeg sørgede ikke over det.

Så kom jeg hid . . . .»

Hun drog et dybt åndedrag og lod sig glide tilbage mod rygstødet.

«. . . . og lærte Dem at kjende. Og da jeg så, at jeg var elsket, virkelig elsket, og kjendte noget røre sig i mig, som jeg aldrig før havde kjendt, ti sådan havde jeg ikke kjendt det som ung pige, — da brød det op i mig: skulde du kanske have taget feil, har du kanske opstukket dit livs merker for trangt, har du kanske endnu nok af det, hvoraf det høieste i livet bygges op! Og det råbteja, og ja, og ja — inde i mig; og jeg iod mig forlede til at tro, — så villig, for troen var dog så deilig. Men det varede bare en morgen. Så var det forbi. Det var forbi i samme øieblik, jeg så klart i mig selv igjen. Jeg holdt opgjør med mig selv, vel for sidste gang i mit liv. Og da det var forbi, vidste jeg, hvad jeg skulde gjøre. Og derefter har jeg også handlet ligeoverfor Dem, i ethvert fald til og med idag ....

Ser De, den ret, jeg engang tog mig, den er mit livs stolthed, og på den lever jeg. Men som jeg dengang var ærlig mod mig selv, da det gjaldt mig og min lykke, således vil jeg også være det nu, når det gjælder det samme. Ligesom jeg da bevarede min selvagtelse ved at tage, vil jeg nu bevare den ved at give afkald. Det skal blive mit livs anden store stolthed, — om jeg også skal forblade ved det . . . Der var dengang formeget at ofre for en ligegyldig mand; og der er nu for lidet at give til den, som man aldrig kunde give nok ...»

Han kastede sig ind mod hende.

«Og min kjærlighed da? Skulde ikke den strække til for os begge?»

Hun blev liggende bleg og ubevægelig. Så strøg hun ham langsomt og inderlig over hånden, gang efter gang, gang efter gang, og ganske langsomt.

«Du, du,» sagde hun med en uendelig ømhed og rystede næsten skjelmsk på hovedet, som til etbarn, der har vist sin lettroenhed, «man tror sig så sterk, når man er så ung, men årene kommer og går, og man lærer dog engang, at årene får bugt med altting. Det er just det, som jeg aldrig vilde kunne tåle: at forrådet ikke slog til. Da vilde jeg sige til mig selv: Det er dig, som har havt for

lidet at give.s

Hun taug, og der blev en pause. Hun tog sin hånd fra hans, og der faldt som en skygge over hans ansigt.

«Og om vi da engang,» sagde han tungt og bittert, «efter mange år mødes igjen, ensomme begge to, og livet snart er stut for os, — har vi da havt det'bedre?» .

Hun lå en stund stille og ligesom tænkte efter, hans stemning faldt som en skygge over hendes ansigt.

Så reiste hun sig og sagde smilende, medens øinene blev røde af frembrydende gråd: bliver vel ikke ensom!»

Han vilde svare, — i det samme blev et rullegardin voldsomt draget op inde i huset. Hun for sammen, stod .en stund, vendte sig hurtig om og ligesom tog farvel med landskabet, vendte sig atter om mod ham, bøiede sig ned over ham og sagde med en stemme, halvkvalt af gråd:

«Det er jo det, jeg ønsker dig!»

Hun kyssede ham flere gange på panden: »Tilgiv; og farvel!»Hun gik hurtig og uden at se sig om hen ad gangen, -— var borte, inden han havde besindet sig.

XVII.

Fru Bruce reiste allerede den følgende dag med morgentoget. Bunths og herredshøvdingen var med på stationen for at følge hende og sige farvel.

Det ringte. Hun kyssede fru Emili, rakte Bunth hånden og vendte sig mod Akessön. Et hurtigt sekund, blik i blik, hånd i hånd, — så var hun inde, og konduktøren slog døren i. Stationsmesteren gav signalet, lokomotivet svarede, og toget satte sig sagte igang. •

Derinde bag vinduet sad fru Bruce med datterens hoved mod sit. Hun nikkede smilende til Emili, til Bunth, lagde hovedet tilbage og fæstede et langt, langt blik på den tredie derudenfor, — drog så hastig gardinerne for.

Hun sad til solsiden; og selv lyset fra den blege høstsol var for sterkt.